

MAGYAR L

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törvénytörvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyártás Elemér**

Ófelsége és Mihály nagyvajda jelenlétében ünnepelték meg a román vasút hetvenéves jubileumát

Bucuresti. Saját tud. Fényes külsőségek között, Ófelsége és Mihály nagyvajda jelenlétében ünnepelték meg a fővárosban a román vasút hetvenéves jubileumát. Az ünnepségeket istentisztelet vezette be, majd *Ghelmegeanu* közlekedésügyi miniszter mondott ünnepi beszédet.

Visszatekintett arra a tevékenységre, amelyet a királyi család a román vasutak fejlesztése érdekében kifejtett. *Hetven évvel ezelőtt* — mondotta, — *első Károly király uralkodása alatt nyitották meg az első román vasutvonalat Bucuresti és Giurgiu között.* Az ünnepi beszédet ezalkalommal az akkori miniszterelnök és közlekedésügyi miniszter, *Ghica* herceg mondotta. Az első időben idegen tőkével indult meg a vállalkozás, később azonban a román állam házikézelésbe vette a vasutat. *Románia büszke lehet arra, hogy rövid idő alatt szakértő, hazai mérnököket és szakmunkásokat állíthatott a vasut szolgálatába, úgyhogy 1881-*

ben a Focsani—Mărăsest-i vasutvonal terveit román mérnökök készítették s annak építését az ő irányításuk mellett román munkások végezték. Egyidőben megindult a vasuti anyag belföldi gyártása is, ami a mai napig egyre hatalmasabb arányokat öltött. A miniszter ezután vázolta a román vasut mai helyzetét, *ismertetve különösen azt a rendkívüli fejlődést, amelyet az utóbbi időben felmutathat.*

A beszéd elhangzása után Ófelsége II. Károly király kezét fogott a jelenlevő előkelőségekkel, majd *Ghelmegeanu* közlekedésügyi miniszter, *Macovei CFR* vezérigazgató és a többi előkelőségek kíséretében megtekintette az országőrök kiállítási taborát. A bucuresti és a kolozsvári vasutasok zenekara ünnepi indulókat játszott. A stadion közepén az országőrök szabadgyakorlatokat mutattak be, majd szórakoztató vasuti hangutánzó játékok következtek. Az ünnepség díszfelvonulással fejeződött be.

Pál jugoszláv kormányzóherceg hazaérkezett németországi útjáról

Belgrádból jelentik: Pál kormányzóherceg egy hetes németországi tartózkodás után pénteken érkezett vissza a jugoszláv fővárosba. A lapok ez alkalommal részletesen közlik és kommentálják a

kormányzóherceg berlini tárgyalásairól kiadott hivatalos közleményt és azt írják, hogy Pál herceg látogatása nagy hasznára volt a német-jugoszláv barátságának és összhangnak.

Suner spanyol belügyminisztert XII. Pius pápa kihallgatáson fogadta

Ciano olasz külügyminiszter Spanyolországba megy hivatalos látogatásra. Spanyolország politikai és katonai egyezményt köt a tengelyhatalmakkal

Rómából jelentik: Az olasz közvélemény és sajtó érdeklődésének homlokterében még mindig *Suner* spanyol belügyminiszter római tárgyalásai állanak.

Mint Vatikánvárosból jelentik *Sunert* a Szentatyá kihallgatáson fogadta. A Szentatyánál lefolyt kihallgatás után *Maglione* bíboros-államtitkárnál tett látogatást *Franco* tábornok megbízottja.

Az olasz lapok részletesen ismertetik azokat a pohárköszöntőket, amelyek a spanyol belügyminiszter tiszteletére adott vacsorán elhangzottak. Most közlik azt az eddig ismeretlen adatot is, hogy *Franco* tábornok csapatai mellett 100 ezer olasz önkéntes harcolt a nemzeti Spanyolország szabad-

ságáért, valamint Olaszország 40 ezer tonna hadianyaggal és 750 egyúval segítette a nemzeteket.

Az *United Presse* római jelentése szerint *Ciano* gróf olasz külügyminiszter június 21-én hivatalos látogatásra Spanyolországba utazik. Francia politikai körök szerint ez alkalommal már alá is írják azt a politikai és katonai egyezményt, amelyet Spanyolország a tengelyhatalmakkal köt.

A haditengerészet ünnepe Rómában

Rómából jelentik: Az olasz fővárosban szombaton tartották meg hatalmas tömegek jelenlétében a haditengerészet ünnepét. A *Via del Imperio* az olasz király és császár és *Mussolini* miniszterelnök előtt 22 ezer tengerész vonult el.

Magyarok az új parlamentben

Irta: **Árva Árpád**

I.

A törvényhozó házak munkájának megkezdése után a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal magyar alosztálya hivatalos jelentést adott ki s ebben bejelentette a magyar parlamenti csoport megalakulását. A parlamenti csoport keretébe tartozik a kilenc megválasztott képviselő, két megválasztott és négy kinevezett szenátor, összesen tehát a parlament tizenöt magyar tagja. Ennek a csoportosulásnak nem a számában van az ereje és jelentősége, hanem abban a tényben, hogy az új alkotmányforma alapján összeült törvényhozó testületben a romániai magyarság egy tizenötöt, azonos akaratú s azonos célokat, egyöntetű taktikával küzdő csoportja alakulhatott. Különösen a politikai élet mai felépítése folytán bír jelentőséggel a magyar törvényhozók tömörülése, amely bár tevékenységét az egyetlen politikai szerv, a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal keretében fejtheti csak ki, mégis a politikai pártoktól mentesített világban célkitűzéseinek és a magyarság közjogi helyzeténél fogva az egypárt-rendszerben is külön szint, — talán mondhatnánk azt is, — bizonyos mértékben mégis külön alakulatot jelent.

Az Ujjászületési Arcvonal megalakításáról szóló királyi törvényrendelet nem zárja ki a magyar parlamenti csoport működésének lehetőségét. Hisz a politikai tagozódás egyetlen, megszorító feltétele csak az, hogy minden politikai tevékenységnek az Arcvonal keretében kell lefolynia. A magyar parlamenti csoport viszont éppen ezzel a feltétellel kezdi meg munkáját és az állami egypártban igyekszik majd tevékenységével elősegíteni a kormány ama törekvéseit, melyek a kisebbségi élet külön követelményeinek és szükségleteinek kielégítésére irányulnak.

De ha fentebb az elvi jelentőség kedvéért egyelőre el is hanyagoltuk a magyar parlamenti csoport számárányát, annak a munkának a felmérésénél, mely a törvényhozás házaiban és azokon kívül a közélet és jogszolgáltatás más terein magyar törvényhozóinkra vár, figyelembe kell venni a magyarság parlamenti erejét. A választások 258 képviselőből kilencet hoztak be a magyar jelöltek közül. Ez azt jelenti, hogy a jelenlegi választási rendszer szerint a romániai magyarság 3,5 százalékos arányszámot érhetett el a képviselőházban. A szenátusban az utólagos kinevezésekkel együtt és körülbelül ugyanilyen a számárány, vagyis választott és kinevezett szenátoraink 3,4 százalékát teszik az összes szenátusi tagok számának.

Ma tehát az a helyzet, hogy minden képviselőnknek és szenátorunknak kötelességeink terhet kell viselni vállán és tevékenységével törvényhozó ügyességét, tehetségét és erejét kell pótolnia. A parlamenti csoport vállaira nehezedő terheket ezenkívül még súlyosabbá teszi az a várakozás, melyet személyiségükhöz és működésükhöz a magyar lakosság fűz. Nyilvánvaló jelenség ugyanis, hogy a kormány növekvő megértést szándékszik mutatni az ország népkisebbségei iránt. A királyi trónbeszéd külön mondatokban is kitért a ki-

sebbségi kérdésre és a kisebbségek helyzetére. A magyar parlamenti csoport tehát a legfelsőbb óhajnak és a nagyon is kívánatos kormányzati felfogásnak tesz szolgálatot akkor, midőn a kisebbségek helyzetét, kívánságait állandóan napirenden tartja, hozzásegíti a kormányt, hogy a kisebbségek bajait, felfogásait és kívánalmait első kézből megismerhesse és a jóindulat kibontakozását segíti elő azáltal, ha a tennivalókat sugalmazza vagy egyenesen szónyegre hozza.

Erre a tevékenységre, úgy látszik, most fokozottabb mértékben alkalom nyílik. Az újszerű parlamenti eskü letételével a magyar törvényhozók a király és az állam iránt oly mértékű lojalitást tettek tanúságot, amely egyrészt el kellett, hogy oszlason minden bizalmatlanságot, amely a multbeli politikai rezsim idején a magyar vezetők körül mindig ott settenkedett, másodsor pedig ez a megtörtént hűségnyilvánítás nem maradhat észrevétlenül és megfelelő elismerés nélkül a kormányhatalom részéről. Ennek az elismerésnek pedig természetesen nem egyéni előnynyújtásokban, — amit hisszük, hogy minden magyar törvényhozónak a leghatározottabban elutasítana magától, — hanem a magyar nemzet-kollektívizmusként adandó kézzelfogható ellenértékekből kell állania.

A kormány és a magyar parlamenti csoport összhangos munkája sok jó forrása lehet, magyar törvényhozóinknak tehát erősen tudatában kell lenniük annak, hogy akkor, midőn az alkotmányos életben ilyen jelentőségteljesen közreműködnek, a kormányzatnak tett szolgálatokon kívül törlesztik a magyar szavazók erkölcsi tökéletét előlegezett bizalmának váltóját is.

II.

Most, hogy a számadatok teljesen rendelkezésünkre állanak, essék néhány szó ezekről a magyar szavazókról is. Ha tárgyilagosa akarunk lenni, meg kell állapítanunk, hogy a magyar szavazó ezalkalommal is eleget tett kötelességének. Hisz a képviselőházi választásnál, a szenátori választásnál csak a szavazati joggal bíró magyar szavazók kötelességteljesítésének köszönhető az elért eredmény is.

Olyan síma és zavaró jelenségektől mentes választáson, mint amilyen a június 1-ei és 2-ki volt, a magyarság több jelöltet is behozhatott volna. A szavazói névjegyzékeknek gyorsan kellett elkészülniük, hogy a legjobbakarátú hatóság sem volt képes a rendelkezésére álló rövid idő alatt tökéletes munkát végezni. Így történt, hogy a Magyar Népközösség szervezőirodájának kimutatása szerint egész Romániában csupán 168.492 magyar szavazót vettek fel a választói névjegyzékekbe. Ezzel szemben, ha összevetjük az összes magyar jelöltek által elért szavazatokat, megállapíthatjuk, hogy több mint 130 ezer magyar szavazót le. Ez azt jelenti, hogy az erdélyi magyarság választói jegyzékbe vett részének 80 százaléka ténylegesen él is szavazójogával.

A nyolcvan százalékban történt jelentkezés a mostani választásnál nem megvetendő szám. Azt jelenti elsősorban, hogy az erdélyi magyarság a belső életében történt átalakulások ellenére is teljes felelősséggel vonult fel a választáson. A megszűnt politikai párt nevelő hatása teljes mértékben érvényesült és urnák elé vitte szellemi hatásával is a magyar szavazók tömegeit. Hogy a szavazók száma nem 90 vagy 95 százalék, azt a rendkívüli állapotok magyarázzák. Ha a magyarság nagy tömegei nem lettek volna távol otthonuktól, a szavazók arányszáma kétségkívül emelkedett volna.

Egyet azonban minden körülmény közt le kell szögezni. Ez pedig az, hogy a magyar képviselő- és szenátor-jelölteket a romániai magyarság önereje vitte be a törvényhozásba. Semmiféle külső segítséget nem élveztek ahhoz, hogy megválasztottaknak nyilvánítsák őket, sem hatóságok, sem más népi csoportok részéről. Nem állhat meg tehát egyebek közt az a meglevőztő beállítás sem, hogy egyes vidékeken a magyar jelöltek a zsidó szavazók rokonszenvének köszönhetik mandátumukat. Ilyen beállítás ellen maguknak a magyar képviselőknek kellene legjobban tiltakozniuk. Nem azért, mintha különösebben lealázó volna, hogy

a jóindulatú köztevékenységre kész magyar jelölt szükséges szavazatainak összehordásánál a zsidó lakta helységekben a magyar érzelmi zsidóság kisebbségi lojalitására is számítsunk, hanem azért, mert a dolognak célzatos magyarázása csak a magyar népi öntudat és összetartó erő gyengítésére alkalmas. Ha a zsidóság soraiban akadnak olyanok is, — amiben egyáltalán nem kételkedünk, — akik magyar jelölteinkre is szavaztak, ez csak a faji okosság és előrelátás megnyilvánulásának, meg annak a hálaérzetnek tudható be, amelyet az erdélyi magyarság húszéves kisebbségi lojalitása iránt zsidó polgártársainknak érezniük kell. Ezek az erődök ösztönözhetők arra a zsidóságot, hogy egyes nekik rokonszenves, magyar jelöltekre is szavazzanak, de az még a legmesszebbmenő elfogultsággal sem tehető fel, hogy ugyanezek a magyar jelöltekre szavazó zsidó polgártársak az alaptermészetüket jelentő opportunitásból ugyanakkor legalább kétszerannyi más hivatalos jelöltre is ne szavaztak volna. Már pedig a jelenlegi választási rendszer mellett, midőn egyenként külön kellett szavazni a jelöltekre, a szavazás ilyen formája nem sokkal vitte előbbre a magyar jelölt ügyét.

Az ugynevezett magyar érzelmi zsidóság bizonyos mértékű támogatását máskülönbén a magyar jelöltek jogosan el is várhatták. Ha tehát a zsidóságnak az a része, amely magyar érzelmeinél fogva a magyar közösséghez tar-

tozandónak tekinti magát és súlyt helyez arra, hogy ennek az érzelmenek az őszinteségét a másik oldalon se vonják kétségbe, akkor a magyar jelöltekre való szavazást egyszerűen csak kötelességteljesítésnek szabad felfogni, de semmiképp sem különleges érdemnek, amiért vállveregetés jár. A magyar közösség tagjai magyar kötelességeik teljesítésével nem szerezhetnek jutalmazásra váró érdemeket, hanem csak igazolni tudhatják ebbe a közösségbe való tartozandóságukra szóló jogosultságukat és azt, hogy méltók az idetartozásra.

De akárhogyan is van, nem izékes dolog a választási eredményekből zsidókérdést csinálni. Magyar képviselőink és szenátoraink minden figyelmeztetés és emlékeztetés nélkül is valószínűleg tudni fogják kötelességüket és azt, hogy mire kötelez és meddig terjed a kisebbségi lojalitás és a baráti kötelezettségek határa. Eddig a határig nem a számokkal való zsonglörködéssel kikövetelt hála, hanem az emberi jóézés fogja elvinni őket.

A választási eredmények azonban mindentől függetlenül az erdélyi magyarság önértékének bizonyítékai, amely az adott körülmények között a kisebbségi érdekek felett való örködés céljából életrehívta a magyar parlamenti csoportot. Ez az előlegezett bizalomból táplálkozó magyar önérték és összetartás áll képviselőink és szenátoraink háta mögött az új törvényhozásban.

Bonnet külügyminiszter beszámolója a franciaszenátus külügyi bizottságában

A szovjettel folyó tárgyalások nehézségei elosztásában bizik. Aláírás előtt áll a francia-török szövetségi szerződés

Párizsból jelentik: A francia szenátus külügyi bizottságának ülésén Bonnet külügyminiszter külpolitikai nyilatkozatot adott.

Nyilatkozatában előbb a francia-spanyol viszonyról foglalkozott, majd rátért a szovjettel folyó tárgyalásokra. Bizonyos nehézségek állanak fenn ebben a kérdésben, — mondotta, — de a francia kormány egyetlen alkalmat sem mulaszt el, hogy a nehézségeket eloszlassa. A Törökországgal folyó tárgyalásokról beszélve, kijelentette Bonnet külügyminiszter, hogy Törökországgal két irányban folynak tárgyalások. Az egyik a török-szír területi kérdés rendezése, míg a másik a francia-török szövetség ügye. A szövetségre vonatkozó tárgyalásokról azt mondotta a külügyminiszter, hogy az már aláírás előtt áll.

— Helytelen az, — folytatta Bonnet külügyminiszter, — hogy Franciaország politikáját bekerítő politikának nevezik, mert ha bekerítő politikáról van szó, hát éppen Franciaország ellen irányul ilyen politika. Franciaország politikája nem irányul senki ellen sem, tisztelőben szándékszik tartani mindenkinek a jogait és nem törekszik egyeduralomra. Célja: Európa békéjének fenntartása.

A német sajtó bizalmatlanul fogadta az angol békebeszédet

Berlinből jelentik: A német lapok Chamberlain és Halifax legutóbbi beszédével részletebben foglalkoznak. Általában kifejezésre jut az angol politika őszinteségébe vetett bizalom hiánya, amelyet a brit birodalomnak a mün-

cheni egyezmény óta folytatott magatartása idézett fel.

A *Hamburger Fremdenblatt* az angol vezérpolitikusok beszédét arra irányuló kísérletnek mondja, hogy az angol politikusok a német közvélemény előtt igazolják magukat és politikájukat a megértés és érdekkiegyenlítődes politikájának tüntessék fel. Ha valóban úgy értették szavaikat, ahogyan mondták, akkor Németország csak üdvözölni tudná a lelki közeledést. Azonban igen lehetséges, hogy csak a Moszkvával való tárgyalások sikertelensége készítette ilyen nyilatkozatokra az angol államférfiakat. Az is lehet, hogy Anglia csak erkölcsi alibit akar igazolni, mikor tulajdonképpen Moszkvának még nagyobb engedélyt akar felkínálni. Halifax is, Chamberlain is emlegette, hogy az „életér” iránti népígyényben elfogadható alapeszmék vannak. Miért nem beszélnek világosabban? Miért nem hajlandók kiadni a világ kincseiből azt a részt, ami Olaszországot és Németországot megilleti? A *Nachtausgabe* azt írja, hogy Németország örvendene, ha Angliában végre több megértésre találna. Az *Angriff* a Halifax békebeszédéről ezt írta: „Tulságosan szép, semhogy igaz lehetne.”

Gamelin tábornok hazautazott Londonból

Londonból jelentik: Gamelin tábornoknak, a francia vezérkar főnökének londoni látogatása végetért. A tábornok pénteken délután visszatért Párizsba.

A külföldi némelek stuttgarti gyűlésén Räder tengernagy arról szólott, hogy Németországnak katonai támpontok kiépítésére is joga van a gyarmatokon

Stuttgartból jelentik: A külföldi németek intézeteinek ezévi nagygyűlésén Räder tengernagy nagy beszédet mondott. Beszédében kitért Németország gyarmati követeléseire. Az a politika — mondotta — amellyel Németországot vissza akarják tartani gyarmataitól, a tisztességérzet hiányát mutatja. Németországnak

nyílt joga van gyarmataihoz. Kifogásul emeljük, — folytatta, — hogy Németország állítólag katonai támpontokat építene ki gyarmatain. Räder rámutatott az angol gyarmati támpontpolitikára és kifejtette, hogy Németországnak is teljesen jogában áll ilyen politikát folytatni.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt légáramlat, ma délután több helyen záporosó, holnap kevesebb felhőzet. A hőmérséklet emelkedik.

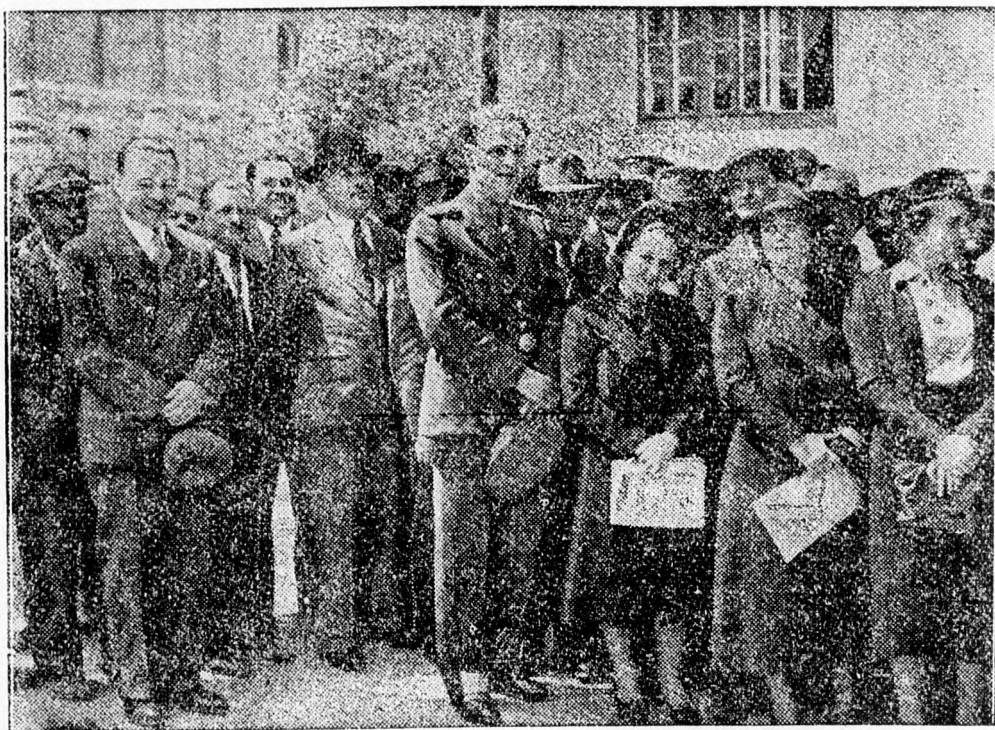
Szigoru rendszabályok Kladnóban

**Agyonlövik azt, aki tud a német rendőr-
főtörzsmester gyilkosairól, de nem
tesz jelentést**

Prágából jelentik: A Kniest német főtörzsmester merénylői nem kerültek elő a kiadott határidőre. A kladnói német hatóságok ezért 50 ezer márká pénzbírság fizetésére kötelezte a kladnói rendőrségi kerületet. A feloszlott és lefegyverzett cseh rendőrség főtükára utasítást kapott, hogy a pénz előteremtésekor ne a cseh munkásokat, hanem a benesi szellemű cseh urakat és a gazdag kladnói zsidókat adózzák meg. A meggyilkolt főtörzsmester holttestének felboncolása során megállapították, hogy a merényletet ketten követték el. A német hatóságok rendeletet adtak ki arravatkozólag, hogy azt, aki tud a merényletről és ismeri a tetteseket és még sem jelenti a hatóságoknak, agyonlövik.

Frick német birodalmi belügyminiszter beszéde mondott a magyar rádióban

Budapestről jelentik: Frick német birodalmi belügyminiszter pénteken este a magyar rádió útján nyilatkozott magyarországi tapasztalairól. Köszönetet mondott az iránta megnyilvánult szívélyes és barátságos fogadtatásért és méltatta a magyar vendégszeretet nagy értékét. A német és a magyar nép összetartozik — mondotta és céljaik elérésére egy uton haladnak. Emlékeztetett arra, hogy úgy Németország, mint Magyarország előbb a belső rendet állították helyre és kiküszöbölték azokat az elemeket és áramlatokat, amelyek károsak voltak a nemzet életére. Egyforma erővel közdötték le a bolsevizmust és ennek természetes következménye volt, hogy Magyarország is csatlakozott a komin-tern-ellenes paktumhoz és ahoz a tömbhöz, amelynek Németország, Olaszország és Japán a tagjai. Németország és Magyarország gazdaságilag kiegészítik egymást. Frick azzal fejezte be nyilatkozatát, hogy látogatása csak mégjobban megerősítette a magyar nemzet iránt érzett őszinte barátságát.

Gafencu külügyminiszter a képviselőválasztásokon türelmesen vár a szavazók sorában a szavazóhelyiség előtt

Gafencu külügyminiszter beszéde a nemzetközi helyzetről és Románia külpolitikájáról

**Románia kész arra, hogy baráti és lojális megegyezést
létesítsen a szomszédos államokkal. — A kisebbségi kérdés
kezelését azonban nem hajlandó külföldi ellenőrzés alá vetni**

Megírtuk, hogy a képviselőház péntek délelőtt tartott első rendes ülésén Gafencu külügyminiszter nagy ismertető előadást tartott a nemzetközi helyzetről és Románia külpolitikájának irányvonalairól az utolsó események megvilágításában.

A külügyminiszter nagy beszámolójában mindenekelőtt ismertette azokat az eredményeket, amelyeket legutóbbi európai útján, több európai

fővárosban ért el és köszönetet mondott azért a meleg fogadtatásért, amelyben ezekben a fővárosokban: Berlinben, Brüsszelben, Londonban, Párizsban, Rómában, a Vatikánvárosban és Belgrádban része volt. Hangoztatta, hogy a külföld nagyra értékeli a Romániával való politikai és gazdasági kapcsolatokat és az a bizalom, amelynek az ország a külföldön örvend, állandóan növekszik. Románia egységét, erejét és határainak sérthetlenségét alapelveknek tekintik a rend és a béke biztosítása szempontjából. A jelenlegi nemzetközi helyzetben az ország helyzete egyike a legjobbaknak.

— Teljesíteni fogjuk kötelezettségeinket — mondotta továbbá — a világkével szemben, de ugyanakkor teljesítjük kötelezettségeinket az ország biztonsága tekintetében is és el vagyunk határozva arra, hogy fegyverrel kezünkben védjük meg határainkat és az ország függetlenségét. Románia békepolitikája a román népnek azon az akaratán alapszik, hogy szabadon akar élni. Politikánk másik alapja fegyvereink ereje. Franciaország és Anglia kezességét hálával fogadtuk és azt a barátság eszekekedetének tekintjük. Lengyelországgal való szövetségünk a baráti együttműködésen alapszik. Jó kapcsolatban vagyunk a szovjet köztársasággal és összes szomszédainkkal. A Balkán-szövetség jelentősége napról-napra nagyobb.

Az új Európa

Gafencu külügyminiszter ezután hangoztatta, hogy Európa csak mindenki együttműködésével élhet, s ha összeomlik, mindenkit romjai alá fog temetni.

— Számot adtam magamnak erről az európai egységről azoknak az államférfiaknak aggodalmi és szavai alapján, akikkel kapcsolatba léptem. Sohasem fogom elfelejteni egy hatalmas szárazföldi hatalom irányítójának szavait, aki azt jósolta nekem, hogy egy esetleges háború után a győztesek és legyőzöttek ugyanazon romok alatt fognak feküdni.

A külügyminiszter ezután azt fejtegette, hogy a háborút csak az európai népek közötti kapcsolatok erősítésével lehet kikerülni. Emlékeztetett

Lipót belga király szavaira, amelyek szerint a kis és középállamoknak közeledniök kell egymáshoz, hogy rendezett és békés nemzetközi élet épülhessen fel.

A kisebbségi kérdés

Hangsúlyozta a külügyminiszter, hogy egyetlen hatalom s egyetlen európai kormány sem tekint a kisebbségi kérdést területi kérdésnek s éppen ezért egyetlen nagyhatalom sem támogat semmilyen Románia ellen irányuló esetleges területi igényt. A kisebbségi kérdés Romániában a legjobb és legigazságosabb megoldást találta meg.

A külügyminiszter beszédének a kisebbségekről szóló része szövegszerűen a következő:

— A kisebbségi statum nemcsak egyszerű formula. Legfőbb szándékainkat és azt az akaratunkat foglalja magában, hogy igazságot szolgáltatassunk az ország minden polgárának. Különös gondot fordítottunk művelődési, iskolai, egyházi és gazdasági szükségleteikre azoknak az állampolgároknak, akiket minél szorosabban óhajtunk államunkhoz kapcsolni. Ennek a kérdésnek azonban politikai és lelki oldalai vannak és jóakarattal szellemének állandó és mindig megújuló bizonyítékait egy olyan statutum teljesítése, amelyhez az országot szava köti, nemcsak politikai, vagy szociális kötelezettségeket, hanem emberiességi kötelezettségeket is jelent. Ezeket csak igazság és emberiességi érzetünk ösztönzése alatt teljesíthetjük, nem pedig egy külföldi állam ellenőrzése vagy beleegyezése mellett, amelynek számára kisebbségi kérdésünk végleges és szerencsés megoldása talán nem is olyan érdek, mint a mi számunkra. Ime, ezért Románia nem járul hozzá a kisebbségeket illető új

kötelezettségek vállalásához másképpen, mint önmagával szemben és saját állami szervezeteinek keretében. Ez az elhatározás semmiben sem csökkenti a román kormányt a kisebbségek érdekében tett cselekedetei és nyilatkozatai értékét.

A román kormány kész arra, hogy baráti és lojális megegyezést létesítsen a szomszédos államokkal és úgy véli, hogy a magyar állammal való ilyen megegyezés, amely állammal annyi a miénkhez hasonló politikai és szociális problémát kell megoldania, különösen hasznos lehet a Dunamedence jó és békés rendje szempontjából.

Megemlítette ezután a külügyminiszter, hogy látogatást tesz Ankarában és Athénben, beszélt a Németországgal, Angliával és Franciaországgal kötött gazdasági egyezményekről. A német birodalom és országunk között — mondotta — jóakarattal és békés szándékok állnak fenn. Az Olaszországgal való szoros gazdasági kapcsolat nagy haszonnal jár az ország gazdasági életére.

Beszédét így fejezte be:

— Fontosnak tartjuk, hogy külpolitikánk nemzeti lényegünk pecsétjét viseli magán. Románia harcos és áldozatos multon ment át és tartozunk ennek a multnak egy régi és nemes nép megőrzésével és erre büszkék vagyunk. Kötelességünk biztosítani népünk szabad fejlődését, az igazságos és állandó határok között s akaratunk, hogy ezt az örökséget épen és érintetlenül örizzük meg, bőséges, nemzetünket irányító királyunk vezetése mellett.

Gafencu külügyminiszter Ankarában

Bucurestiből jelentik: Grigore Gafencu külügyminiszter és a felesége péntek este fél 11 órakor a bucaresti északi pályaudvarról elutazott Ankarába, Davidescu külügyminisztériumi politikai osztályfőnök és Dragu sajtóigazgató kíséretében. Az állomáson a jugoszláv követ és a török követéi ügyvivő üdvözölte a távozó külügyminisztert.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph értesülése szerint Gafencu külügyminiszter ankarai látogatása alkalmával, mint a Balkán-szövetség el-

nöke közölni fogja a török kormánnyal Jugoszlávia aggodalmait a tervbe vett angol-török egyezmény miatt. Jugoszláv vélemény szerint ugyanis Törökország az angol-egyezmény útján bekapcsolódik a nyugati nagyhatalmak politikájába, s ezzel a Balkán-szövetség független és semlegességre törekvő politikájából magát kiszakítja. Végeredményben a Balkán-szövetség fennmaradását teszi lehetetlenné.

A technikai fölény megaláztatása

— A Thetis tragédiájának megrendítő tanulságai —

Azt már elkönyveltük, hogy az angol tengernagyi hivatal szervei s a hatalmas világbirodalom korlátlan gondolt haditengerészeti lehetőségei nem bizonyultak elegendőnek ahhoz, hogy megmentse a „Thetis” személyzetét. Túlestünk az elsüllyedt buvárhajó belsejében, a tenger fenekén lezajlott tragédia elképzelésén. Kiki elvonultatta maga előtt a kilencvennyolc ember lassu kimulásának borzalmas drámáját, úgy, ahogy azt a fogytékos értesülések, a buvárhajók belső berendezéséről közludatban lévő tájékozódások s a levegő ritkulása miatt bekövetkező élettani folyamatok ismerete lehetővé tette. Láttunk kilencvennyolc szegény, vánszorgó emberalakot, akikben percről percre fogy az életerő és a menekülés reménye s akik csendes akasztófahumoralis is, vagy már a retentő helyzet átgondolásgára is képtelenül elhúzódnak fekvőhelyeikre s halk búcsúszót suttogva bajtársaiknak, révült hazagondolással megadják sorsuknak magukat és lassan halálos önkivületbe szenderednek át. Mindezen túlestünk már a tragédiáról szóló első tudósítások vételekor és túlestünk a természetes lázadásokon, amelyekkel csatlakoztunk a szörnyű végetért tengerészek hozzátartozóinak és az egész angol közvéleménynek megbotránkoszásához s a felelősségre vonásokhoz, amelyekről nem is tudhatjuk, mennyire indokoltak, mert még nincsenek elég kimerítő tudósítások arról, hogy valóban történtek-e komoly mulasztások, megbocsájtathatlan ügyetlenkedések, amelyek beteljesítették kilencven-

nyolc ember végzetét.

Most azonban egyre-másra érkeznek repülőgépről készített felvételek, amelyek egyre világosabban mutatják, milyen kezdetleges eszközökkel fáradoztak kis, evezős csónakok a vízből még egy részével kiálló buvárhajó személyzetének megmentésén. S ezek a képek újult erővel ébresztik fel bennünk a megdöbbentést: hogyan, a világ urai, a félelmetes győzők, a világ legtekélyesebb tengerészeti berendezéseinek birtokosai, a technikai vívmányok nagy előharcosai csak ilyen módszereket találtak a tenger kilencvennyolc katonájának, a szent kötelességteljesítés áldozatainak megmentésére? Hol vannak az angol felkészültség félelmetes eszközei, hol vannak az úszó szörnyetegek, az emelő daruk, a hidroplánok, a mentő tutajok, a buvárhajók, hol vannak a gyors és hathatós beavatkozás, a komoly mentő akarat jelei?

De, lehet, hogy nem értünk ezekhez a dolgokhoz. Lehet, hogy nem a lélekjelenlét hiánya és nem bürokratikus huzavonak okozták a késedelmet, amely lehetetlenné tette, hogy az elsüllyedt tengeralattjáró személyzetének elhaló erővel kopogtatott segélykérő hívásaira méltóképpen feleljenek. Elképzelhető, hogy a különleges helyi viszonyok hiúsították meg minden segélynyújtó törekvést, s hogy megvoltak a józan előrelátás összes intézkedései, csak éppen általunk nem ismert végzetes körülmények összejártsága hátráltatta a mentést egészen a tömegtragédia bekövetkezéséig.

* A szivburok, a szivbillentyűk, a szivizmok és a szividegek megbetegedéseinek kezelésében a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz fontos segédeszköz, amely reggel éhgyomorral egy kis pohárral bevéve a tápcsatorna tartalmát biztosan felhigítja és azt igen könnyen levezeti. Kérdezze meg orvosát.

Most azonban táviratok érkeznek, hogy a tenger urai tehetetlenül állanak a buvárhajó kiemeléseinek és partra-vontatásnak feladatával szemben is. Elszakadnak a drótkötelek, amelyeket a viszonylag nem nagy hajótest alá húztak, visszazökkent a roppant koporsó a tenger fenekére s benne már talán oszlanak indult kilencvennyolc holttesttel együtt. Új és új módszerekkel kísérleteznek; okoskodnak és vitatkoznak, magyarul szólva matátnak és vacakolnak; a tengernagyi hivatal elvesztette a fejét, már lemondások és elbocsátások híre jár s a buvárhajó halott személyzetének hozzátartozói még mindig hiába várják, hogy bár hollan viszontláthatassák övéiket.

Itt mégis csak kell valami hibának lennie. Hát a büszke világbirodalom csak ennyire ura a tengernek? — kérdezi a megütközött közvélemény. Pedig egy egész világgal szemben vitatja a technikai fölény, a túluralomra való anyagi és erkölcsi jogosultság címét s ez a nagy önbizalma a világ népeit is eddig lenyűgözve tartotta. A Thetis tragédiája megrendítő tanulság, hogy ime, nincs jogosultsága semmiféle technikai túlhatalomnak a nagy elbizakodottságra. Halált okozhat, pusztítani tudhat, de az élet érdekében nem tud tenni, ha az elemek hatalmával kerül szembe. A Thetis halottjainak az árnya nemcsak az angolokat, de az egész emberiséget szörnyű emlékeztetéssel figyelmezteti, hogy szálljon magába. Lásna be, hogy minden technikai fölénye s az ezzel való minden hívalkodása csak tehetetlenség az élet igazi nagy törvényeihez képest.

A magyarság törvényhozói a trónralépés ünnepén

A magyar képviselők és szenátorok a parlament ünnepélyes megnyitására

Bucurestiből jelentik: A magyar szenátorok és képviselők csoportja június 8-án délután részt vett a restauráció 9-ik évfordulója alkalmából a fővárosi Anef-pályán rendezett ország-ünnepségen. Délután pedig a parlamenti csoport tagjai értekezletet tartottak, amelyen a magyarság időszerű kérdéseit tárgyalták le.

Bucurestiből jelentik: A parlament 7-én délelőtti ünnepélyes megnyitó ülésén szenátoraink közül részt vettek: Bánffy Miklós, Vásárhelyi János ref., Márton Áron katolikus és Varga Béla unitárius püspökök és dr. Szász Pál. Képviselőink teljes számban jelen voltak: dr. Bartha Ignác, dr. Filó Ferenc, dr. Kovács Károly, Ludwig Gyula, Orosz Károly, Péter János, dr. Soós István, gr. Teleki Ádám és Tompa Lajos.

Elevenen égtek meg a Thetis tengerészei

Az angol ellentengernagy hátborzongató nyilatkozata a szerencsétlenül járt buvárhajó utasainak sorsáról

Londonból jelentik: Frazer angol ellentengernagy is nyilatkozott a Thetis szerencsétlenségéről. Az ellentengernagy beszélgetést folytatott a Thetisről utolsónak megmenekült Shaw nevű tengerésszel, aki elmondotta, hogy amikor mentőkészülékével elhagyta az elsüllyedt buvárhajót, a nyílás szájából visszatekinített és azt látta, hogy a hajó belsejében láng csapott fel. Valószínűnek tartja, hogy rövidzárlat következtében tűz ütött ki az elsüllyedt tengeralattjáró belsejében. A tüzet a kimerült tengerészek nem tudták elfojtani, elkábitotta őket az óriási füst és valamennyien elevenen megégték. Az ellentengernagy kijelentette, hogy a Thetis kiemelési munkálatait ugyan folytatják, de előreláthatólag három héten belül sem kerül sor a kivontatására.

Józseffalváért

*

A jóság és testvéri szeretet szelleme áldásos buzgósággal terjed, hogy az elhamvadt józseffalvi otthonok újraépítését elősegítse. Az a nemes vetélkedés, ahogyan a magyar népkisebbség lapjainak közönsége az adakozás ügyét felkarolta, megható megnyilvánulása a cselekvő részvétnak. Lapunk közönsége is a június 4-én kiadott felhívás óta a szívek meleg ömlésével adott visszhangot s ma már hetvenezzer leien túli összegről adhatunk számot, mint amit az adakozó készség ez egy hét alatt összehozott. Mai gyűjtésünkben ki kell emelnünk Székely János abrudbányai plébános ur buzgólkodását, mellyel híveit a testvéri segítségnyújtás igazán példaadó közös tényére serkentette. Az abrudbányaiak adománya bizonyára hasonló nemeslelkű cselekvésre ösztönzi az egyházközségek többi lelki közösségeit is.

Szükség van a minél több adománynak, mert egyenesen a népi testvérség becsületbeli kérdése, hogy az elhamvadt Józseffalvát porából újból fölélesztani tudjuk. Abban a szegény székely községben 124 családi otthon pusztult el s ha egy-egy otthon helyreállítása költségét csak 30 ezer leire vesszük is, összesen 3 millió 720 leire van szükség, hogy minden családnak vissza tudjuk adni a maga otthonát. Isten segítségét kérjük, hogy lapunk közönsége és a keresztény magyar testvéri közösség minden tagja szívből megértse, mivel tartozik a végzet által sújtott testvéreinek.

Isten segítségét és Isten áldását kérjük a további adakozásokra!

Itt adjuk tudtul a kolozsvári római katolikus Női Misszió figyelemztetését is, hogy a józseffalviaknak ruházati cikkek közül főleg fehéreneműekre és ágyneműekre van szükségük. Az inségre jutott falusi nép azonban nem tudja használni a selyemholmit, vagy más túlfinom anyagokból készült ruhadarabokat. Annál inkább szükség van azonban erős vászon fehéreneműkre. A ruhaadományokat a következő címre kell küldeni: Németh Kálmán római katolikus lelkész, Vorniceni, Bucovina județul Suceava, u. p. Ilișești.

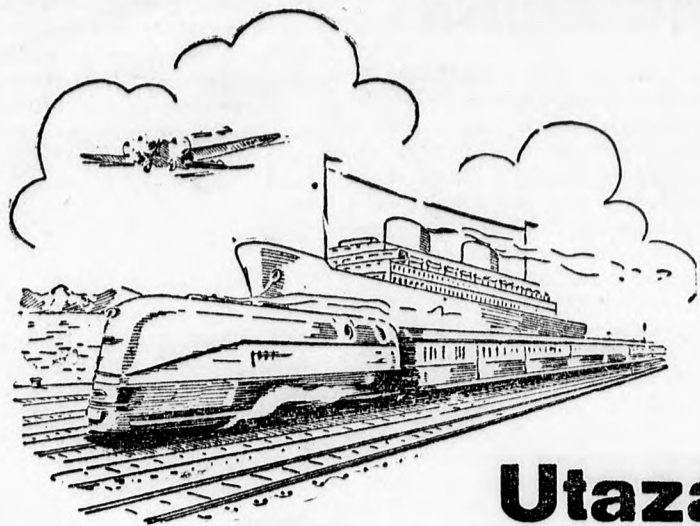
A hozzánk érkezett adományok mai nyilvános elszámolása a következő:

Eddig befolyt adományok: 54.214

Mai napon a következő adományok érkeztek:

Székely János abrudbányai római katolikus plébános gyűjtőívén a következő abrudbányai lakosok adakoztak:

Székely János	150
Pongrácz Dénes	50
Kovács Józsefné	40
Ózveg Szeman Józsefné	50
Boér Zeigmond	40
Gulea Anna	30
Csetri Samuné	50
Ózveg Sultiu Simonné	50
Ózveg Tusnádi Rezsóné	40
Erős Tibor	100
Ziegelhoffer József	100
Holló Istvánné	40
Szlávik Jolán	20
Kozák György	10
Ózveg Pák Lajosné	30
Schneider Sándor	30
Zakariásné Bajkó Viola	100
Balogh Gyula	100
Ifj. Suflárszky Mátyásné	100
Dr Schmidt Dezsóné	50
Ózveg Szodán Sándorné	20
Demeter Attiláné	50
Id. Suflárszky Mátyás	100
Id Suflárszky Mátyásné	50
Suflárszky Margit	20
Suflárszky Ilonka	20
Butyka Sándor	20
Biró Ferencné	30
Vass János	50
Lovász Sándorné	200
Pósch Lipótné	50
Balosu Viorelné	100
Ózveg Esztergár Károlyné	100
Meggyesi Kálmán	50
Szücs István	50
Babilon Mihály	50
Ózv. Gaál Ignác	20
Budai János	50
Kovács Mihály	10
Kelemen Pálné	50
Kutty László	20

Utazások Németországba

BIZTOS, GYORS, KÉNYELMES

60 %-os utazási kedvezmény a német vasutakon.

Nagy könnyítések más közlekedési eszközök igénybevételénél.

Felvilágosításokat és prospektusokat minden utazási iroda ingyen ad, így a

Reichsbahnzentrale (Oficiul Turistic German) iroda is, București, Calea Victoriei 114.

Ózv. Dáncs Györgyné	50	Dr Glückseel Reinhard	100
Kain Sándor	250	Beseenyei Árpád	50
Esztergár József	100	Tar Mihály	100
Pásztory Árpád	100	az abrudbányai gyűjtőívén összesen:	6.700
Meggyesy Mihály	50	Molnár Viktor, Nagyvárad	50
Kristó Lajos	50	Stoppel Ferenc, Temesvár	1.000
Molnár Ferenc	100	Szent Antal nevében, Nagyvárad	30
Suflárszky Mátyás	200	Szappanyos József mérnök, Nagyvárad	100
Dávid Kálmán	100	Halász Gyula plébános, Nagyvárad	100
Biró Árpád	30	Wallner László, Nagyvárad	50
Gönczy Ferenc	50	Isten nevében, Nagyvárad	100
Ózveg Gönczyné	30	Hegedüs Rezső, Nagyvárad	50
Klocza Erzsé	50	Fedrek László, Nagyvárad	100
Ózv. Szurdok Péterné	50	Polgári Takarékpénztár, Nagyvárad	100
Auer Gyula	50	Gyurica Antal, Nagyvárad	100
Beseenyei Albert	100	Dr Thury Lajos plébános, Tenke	100
Mayer Antal	50	Szabó István nagyprépost, Szatmár	1.000
Erős Erzsé	20	Ilosvay Lajos apátkanonok, Szatmár	500
Ing. Herrmann Victor	150	Dr Kováts Gyula prépost-kanonok, Szatmár	500
Dr Ivánovich Béla	200	Komka Vilmos kanonok, Szatmár	300
Misky József	100	Dr Lahocsinszky Béla, Szatmár	100
N. N.	50	Szeibel István püsp. irodaig., Szatmár	500
Pollák Józsefné	50	Dr Lőrincz Lajos gimn. igazgató, Szatmár	200
Úrmósi Gábor	50	Dr Dobos János intézeti prefektus, Szatmár	200
Sántha Ignác	100	Lengyel Mária és Teréz, Etéd	500
Kibédi Géza	50	Lázár Endre földbirtokos, Dálnok	300
Dr Csató László	100	Dr Demetrovits Elek vezérig., Nagyvárad	500
N. N.	20	Ifj. Horthy Dezső igazgató, Nagyvárad	100
Hoyer György	30	Kasza Árpád, Nagyvárad	100
Tengher Ioan	50	Oláh László, Nagyvárad	100
Schlett Olivér	250	Gerentsér Sári, Nagyvárad	100
Meggyesy A.	20	Ózv. Tárnoky Lászlóné, Nagyvárad	100
Fillinger Ferenc	100	Fráter Zsigmond, Nagyvárad	100
Glückseel Reinhard	100	Ózv. Toperczer Sándorné, Nagyvárad	50
Istvánffy János	50	Toperczer Anna, Nagyvárad	50
Dávid Sándor	200	Fehér Mária, Nagyvárad	100
Pák Géza	40	Pap Brigitta, Szatmár (ujabb befizetés)	500
Némety Ferenc	30	La Roche és Darvas r. t., Nagyvárad	1.000
Misky Ica	20	N. N., Nagyvárad	50
Imreh Károly	50	Markély Eta, Nagyvárad	100
Vizsnyai Ferenc	60	Hangya, Nagyvárad	100
Zlegnyán Ferenc	50	Ózv. Mokos Sándorné, Nagyvárad	100
Némethy Lajos	60	Korda Kálmán, Nagyvárad	100
Radó Boldizsár	50	N. N., Nagyvárad	50
Képes Lászlóné	20	Összesen: 70.194	
Antal Mari	20		
N. N.	100		
Acél Lajos	50		
Felea Péterné	20		
N. N.	20		
Kuti Lajosné	20		
Fodor Antal	40		
Hanesz Ferenc	40		
Schvarc Rózi	30		
Endes Kálmán	30		
Ietter Ludovic	40		
Eichinger Sándorné	30		
Ózveg Muntean Cornélné	50		
Szilágyi Miklósné	50		
Schmith Johanna	50		
Gagy Anna	10		
N. N.	20		
László Sándorné	25		
Balosu Miklósné	50		
Dr Szilágyi Károly	100		
Ném. Balázs	30		
Hodán Sándor	20		

Ciano díszvacsorája Suner spanyol belügyminiszter tiszteletére

Rómából jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter pénteken este díszvacsorát adott Serano Suner spanyol belügyminiszter tiszteletére. A vacsorán megjelentek az olasz kormány több tagja, továbbá katonai és polgári előkelőségek, valamint a római spanyol kolónia vezető személyiségei.

Cassulo András

Hétszáz év óta nem járt a pápa küldötte Erdély földjén. Nem csoda tehát, hogy az elmúlt hét az ünnepek folytonos láncolatát jelentette a gyergyói medence lakói részére. Már maga az az esemény, hogy Róma küldötte érkezik a fenyők hazájába — minden székely szívét hangosabb dobogásra készítette. Mikor pedig e követet személyében is megismerték, kiderült az olasz és magyar temperamentum nagy hasonlósága. A székely lélek meleg fellobbanása annyi szeretettel rajongta körül az olasz főpapot, hogy fölöslegessé vált a szavak tolmácsolása. A szemek, a mozdulatok minden szónál többet fejeztek ki. A vendéglátók érezték, hogy előkelő vendégük az őszinte ragaszkodást a szegényes, egyszerű környezetben is értékeli. Nem jelentett itt válaszfalat sem a nyelvi, sem egyéb külső különbség. A lelkek összefortáltak egészen.

Hétfőn délután érkezett Cassulo András Gyergyóba. Eppen megérkezése előtt nagy jégeső pusztított végig a vidéken. Gyergyó közönségének lelkesedését azonban még a jég sem verheti el. Széles, esős időben órák hosszat állt a több ezer főnyi közönség, míg a nuncius — Márton Áron püspök kíséretében beérkezett. Csiksomlyóról jöttek. Az ötnegyedórás gépkocsi út jól megduplázódott, hiszen a ritka vendéget minden község várta és üdvözölte. A hivatalos fogadtatás Ditróban volt, de Gyergyószentmiklós, mint mindig — most is megmutatta, hogy a gyergyói medencének ő a legszebb hivatalos központja. Az egyesületek zászlók alatt, a magánosok hatalmas tömege, a mérnöki terv szerint elrendezett és felállított emberfalax határozottan imponáló benyomást kelthetett. László Ignác főesperes-plebános latinnyelvű üdvözlése, az örmény és görög szertartású katolikus egyházak képviselőinek tisztelgése, az őszékely viseletbe öltözött kislány magyar nyelvű köszöntése, a hatalmas, piros muskátli-csokor átnyújtása, a több ezer hang lelkes éljenzése annyira ünnepléssé, széppé tették — ezt a nem hivatalos fogadtatást, hogy érthető volt annak a meleg könnyecsepp megjelenése az ünneplés középpontjában álló főpap szemében. Ez a könnyecsepp nem állott társtalannul. Az első találkozásnál is száz meg száz szemben jelszillant a tüzes lelkek e tiszta harmatja — de a nuncius szemébe is még sokszor visszatértek e beszédes könnyecsek, mégis legbővebben a búcsúzásnál ömlöttek. A nuncius ugyanis résztvett a ditrói és remetei bérálás ünnepeiben, kirándult a Gyilkostóhoz, Borszékét is megnézte, de állandó lakását mégis Gyergyószentmiklósra ültette föl. Az Irgalmas Nővérek zárdáját tisztelte meg azzal, hogy otthonál választotta. Nem is volt a zárdának soha annyi előkelő látogatója, mint amennyi most a kilincset egymásnak adta. Közben, persze, a zárdá növendékei is felvonultak s fölváltva latin, román, francia nyelven üdvözölték és mulattattak ilyekezték az előkelő vendéget. Cassulo András kifogyhatatlan volt a kedvességben. Még magyar nyelven is biztosította a gyermekeket róla, hogy örvend és nagyon boldog. Egyik napon a bennlakó növendékek részére szentmisét mondott s értékes exhortációt is tartott. Ezt — természetesen — a tolmácsként mellette tartózkodó Dávid László kolozsvári egyetemi hit-szónok fordította le. Ekkor már a gyermekek is nagyon boldogok voltak.

A gyergyói tartózkodás legkimagaslóbb eseménye mégis a vasárnapi búcsúzkodás volt. Reggel 8 órakor a plebánia templomban mutatta be a szentmise áldozatot a nuncius. Az ősrégi templom zsúfolásig megtelt. Evangélium után a nuncius prédikált. A dallamos csupa-muzsika olasz nyelvű szépsége a hallgatóságot már akkor is elragadta, mikor a szavak még értelmet nem nyertek. Mikor azonban a nép erős, kemény anyanyelvén érthetővé is váltak, a meghatottság mély némasága jött vissza vissza még a lélegzetet is. A rengeteg embernek talán még a szempillája sem rebbent. úgy, hallgatták Cassulo Andrásban Róma lelkét, de e lélek megnyilatkozásában Cassulo András is. A magyar lélekhez így hozzászólni csak egy másik magyar — vagy csupán egy olasz tud. Önmaga itt tartózkodását „zarándoklat”-nak nevezte s Gyergyószentmiklóst „Sorelle maggiore”-nak, a nagy testvérnek jellette a gyergyói egyházközségek között. A „nagy testvér” kötelességeit magyarázta, de kifejezést adott annak is, milyen jól érezte magát itt, az öntudatos katolikus lakosság között. Fiatalos hűvel beszélt s a 69 esztendő terhe nem volt észrevehető rajta még akkor sem, mikor az áldozók tömege több, mint 50 percnyi ideig szűnni nem akaró sorokban vonult fel az áldozató rútszhoz. A járadtság legkisebb jele sem látszott rajta, mikor csendes miséjét, mit 8 órakor kezdett, 10 óra előtt pár perccel bevégezte.

Mégegyszer végig vonult a templomom, áldást osztott, búcsút intett. A székelyviseletbe öltözött lányok sorjára a templomtól a zárdáig, sőt a lépcsőfokokon sorakozva — egészen szobájáig kísérte. Ez az „élő sövény” fel is tünt a nunciusnak s láthatólag örvendett annak is, hogy ezek a székely lányok annak idején mind az intézet növendékei voltak.

Mikor végbúcsút mondott Gyergyónak, szeméit könnyek fátyolozták s csak kitárt karjaival jelezte, hogy mekkora szeretetet váltott ki belőle ez a szegény, de gazdaglelkű nép.

Távozása után megindult az apró, de jellemző epizódok megtárgyalása. Azt az egy ténnyt mindenki leszögezte, hogy a szegényeket nagyon szereti. Minél szegényesebb külseje volt valakinek, minél inkább hátrahúzódott — Cassulo András figyelmé annál inkább feléje fordult. Azt is megtudta a közönség, hogy Cassulo volt az, akinek óhajására a „Notre Dame de Sion” intézete mindenütt állítanak föl a maguk fényes és drága iskoláik mellett a szegény gyermekek részére ingyen iskolát is...

Cassulo András gyergyói tartózkodásának ta-

lán mégis legmeghatóbb epizódja az volt, mikor Lukács Mansvét, Erdély-szerter ismeretes missió atyával találkozott. A páternek mostanában jelentek meg összegyűjtött missiói beszédei könyvalakban. Latinnyelvű előszavára való tekintettel, a páter egy példányt felajánlott fiú hódolattal a pápa követének. Személyesen nem találkozhattak. A könyvet a páter csak beküldötte. Mekkora volt azonban a missió atya meglepetése, mikor egyik délután — éppen a szavazásról jövet — megáll mellette egy gépkocsi s a nuncius hajol ki belőle. „Megkaptam a könyvet, mondta szokott kedves közvetlenségével. — Jól esett a figyelmed. Szeretném át tanulmányozni. Most térdelj le! Megáldalak téged, missiói működésedet, ezt a könyvedet s még azokat is, miket ezután írsz”.

Szt. Ferenc egyszerű fia s a világegyház fejének képviselője könnyes szemmel, mindent egybeforrasztó szeretettel tekintettek egymásra. A gépkocsi tovább ment, de a pillanat feledhetetlen emléke bizonyára lendületet ad a páter emberfeletti munkájának.

M. Julianna

Az építő magyar munka első vonalában

Beszélgetés dr. Szabó Lajos nagyvárad-réti református lelkésszel, aki ugart tört és templomot épít hűveivel

Van egy kis, alig háromszáz ember befogadására alkalmas református imaház Nagyvárad egyik negyedében, amely arról nevezetes, hogy vasárnapi istentiszteletek alkalmával akkora zsúfoltságot idéz elő benne a hívek templomozó buzgalma, hogy két-három ember minden vasárnap elájul az igehirdetés ideje alatt.

A szektáriánus apostolkodás és kommunista eszmetérjesztés útjában

Pedig ez az imaház is nagycbbrészt külvárosnak nevezhető területől gyűjti híveit, olyan területről, amelyen nem is olyan régen szektáriánus apostolkodás és kommunista eszmetérjesztés tudott jelentős sikereket elérni s ahol a multban egyháza iránt kevés ember mutatott érdeklődést. És ma mégis minden vasárnap szorongásig megtelik a kis imaház, sőt párszáz ember minden alkalommal az udvarra szorul s ott igyekszik elkapni egy-egy szót az igehirdetésből és résztvenni az istentiszteletben.

Nem kell sokat kutatni e nagy változás okát: rájön az ember, hogy itt is beigazolódik a régi szabály: minden egy embertől függ. Ha lelkes és rátermett lelki vezetőre talál a nép, akkor hatástalanokká válnak számára a kétes értékű jelszavak és szívesen elhelyezkedik egyháza keretei között, gondolkodásában, művelődési törekvéseivel, társadalmi megmozdulásaival, szórakozásaival, ami — kisebbségi magyar egyházzal lévén szó — magyar szempontból is megbecsülhetetlen jelentőségű s ugyanakkor az alkotó munkára, fegyelmezettségre, békés polgári életre törekvő állam szempontjából is csak örvendetes lehet.

Társadalmi uton igyekeztem híveim lelkéhez közel férközni...

Ezúttal ezt az egy embert dr. Szabó Lajos lelkésznek hívják. Ő az úgynevezett Réti református egyházközség vezetője.

— Hogy érte el ezt a tüneményes eredményt? — kérdeztük tőle.

Lelekesen, odaadással beszél; benne él a munkájában; született szervező, akit talán ha sivatagba vagy őserdőbe vetett volna a sors, ott is találta volna szervezni, átgyúrni, magyar munkába tömöríteni való anyagot...

— Tizenkét évvel ezelőtt kerültem ide, — mondotta. — Egy kis szobában kezdtem a munkát, ahol 30—40 ember fért el. Főként társadalmi uton igyekeztem híveim lelkéhez közel férközni. Ifjúsági egyleteket, nőszövetséget, férjiszövetséget alakítottam, dalárdát szerveztem, szegény gyermekek kiruházására indítottam mozgalmat, mindenképp nyújtani igyekeztem valamit az embereknek és lassan sikerült is megnyernem a bizalmukat. Mindenesetre segítségemre volt az a tény, hogy vannak elég szép számban az én területemen vasúti alkalmazottak, nyugdíjasok, akik — jó anyag. De túlnyomó részben gyári munkások, napszámosok,

máról holnapra élő nincstelenség laknak erre felé, akiknek felekezeti keretek közé való tömörítése már nehezebb, de nem megoldhatatlan feladat. Igyekszem mindenkiel közvetlen, személyes kapcsolatot fenntartani, s ha észreveszem, hogy valaki huzamosabb ideig kimarad a templomból vagy valamelyik egyesületemből, felkeresem a lakásán, vagy Sarkadi segédlelkész úr keresi fel és megkérdézzük: mi tette közönyössé. Sokszor egész kis félreértések, kicsinyes személyi okok játszanak közbe, amelyeken a legtöbb esetben könnyű segíteni és aránylag csekély áldozathozással, utánajárással megint hosszú időre megnyerhet az ember egy-egy csüggedőt, duzzogót vagy elkedvetlenedettet az egyházi élet, a magyar egyháztársadalmi munka számára. Ilyen módszerekkel fejlesztettem fel a lelkes hívek számát 30—40 érdeklődőről olyan tömegekre, hogy rövid idő alatt volt kinek megépíteni ezt az imaházat...

És templom épül a hívek erejéből

Szabó Lajos dr. megmutatja a szerény, kedves épületet, amely most már nem bírja befogadni híveit, s mellette az előadó termet, ahol közművelődési és kulturális munkája folyik.

— Már ennek az építéséhez is sok hívem hozzájárult, — mondja. — S már terbevetünk az imaházunk templomává való kibővítését, amihez maguk a hívek kezdik hordani az anyagot. Remélem, hogy egy-két év múlva már templomban prédikállok, amelyben hét-nyolcszáz hívő is kényelmesen elfér majd... Aztán a templom mellett iskolát építünk. Hálstennek a hatóságok nagy megértéssel vannak munkánk iránt, igaz, hogy mi is minden erőnkkel távol tartjuk mozgalmainktól a politikát s ezzel el is értük, hogy soha semmiféle kellemetlenségünk nem volt. Béke van itt és munkálkodás. S ami mindennél örvendetesebb, a felekezetek között is teljes itt az összhang...

Ezeket a szavakat a tények igazolják. A legnagyobb megnyugvást s a jövő iránti bizalmat kelti a magyar közvéleményben, ha ily felelősségteljes helyen, a romboló és széthúzó törekvések elleni küzdelem első vonalaiban olyan buzgó és munkás vezetőket talál, mint amilyen dr. Szabó Lajos lelkész.

(J. B.)

A XV. század lángszavu szerzetese,

SAVONAROLA

ma is az igazság erejével ható, mély zengésű verseit fordította magyarra és gyűjtötte kötetbe

PAKOCS KÁROLY

Az irodalomtörténeti érdekességű kötet ára mindössze 30 Lei

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Hétoldalon: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy hóra 75 lel.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P, egy hóra 5 P. Vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

A Püspök-Fürdő igazgatóságának!

Nagyvárad

Kötelességemnek tartom közölni, hogy a fürdő iszapja milyen kitünő gyógyhatással bír a nálam fellépett, kínzóan fájdalmas „Istizás” megegyezésére.

Többféle gyógyeszer és gyógymód eredménytelen használata után elhatároztam magam az iszappal való próbára is. Már a harmadik pakkolás után enyhülést éreztem, míg összesen hatzszor használat után a fájdalmak teljesen megszűntek és azóta nem is jelentkeztek is így a Fürdő hálás dícséről közé sorozom magam.

Kiváló tisztelettel

Dr Ertler Mór

ny. városi tisztviselő orvos.

PÁL GÖRÖG TRÓNÖRÖKÖS DISZLAKOMÁT ADOTT ÖFELSEGE II. KÁROLY KIRÁLY TISZTELETÉRE. *Bucurestiből jelentik:* Öfelsége a király és Mihály nagyvajda pénteken diszlakomán jelent meg, amelyet a bucaresti görög követéségen a román fővárosban tartózkodó Pál görög trónörökös adott a tiszteletükre.

Halálozás. Temesváron hatvanöt éves korában elhunyt néhai Paulánszky Titusz tekintélyes kereskedő özvegye, született Eberstein Erzsébet. Gyászolják Amerikában élő fiait, valamint leányait: Paulánszky Magda, a Forgács-cég tisztviselője és Paulánszky Mária tanítónő, s kiterjedt rokonság.

ÖFELSÉGE II. KÁROLY KIRÁLY A ROMÁN KORONAREND NAGYKERESZTJÉT ADOMÁNYOZTA ROOSEVELT ÉDESANYJÁNAK. *Newyorkból jelentik:* Roosevelt elnök édesanyja villásreggelit adott Gusti, a newyorki világhírlap titkárának, a román csarnoka kormánybiztosának és feleségének tiszteletére a Hyde-parkban lévő lakásán. Gusti professzor átnyújtotta az alkalommal Roosevelt édesanyjának az Öfelsége II. Károly király által adományozott Román Koronarend nagykeresztjét. Roosevelt asszony meghatóttan mondott köszönetet és kérte Gusti professzort, hogy tolmácsolja legmelegebb köszönetét, közölve, hogy a magas kitüntetést első alkalommal az angol uralkodópár Hyde-parki látogatása alkalmából fogja viselni. Gusti professzor meghívta Roosevelt asszonyt, látogassa meg Romániát és azt az ígéretet kapta, hogy adandó alkalommal, közelebből az amerikai elnök édesanyja az országba jön hosszabb látogatásra.

MEGHOSSZABBÍTOTTA A „BUCURESTI HÓNAP” VASÚTI KEDVEZMÉNYENEK HATÁRIDÉJÉT. *Bucurestiből jelentik:* A CFR vezérigazgatósági június 22-ig meghosszabbította a „Bucuresti Hónap” látogatási számára engedélyezett vasúti kedvezmény határidejét az eddig érvényben volt feltételek mellett.

CĂLINESCU MINISZTERELNÖK KIHALLGATÁSON FOGADTA TĂTĂRESCUT. *Bucurestiből jelentik:* Armand Călinescu miniszterelnök pénteken délelőtt kihallgatáson fogadta Tătărescu Gheorghet. Románia párizsi nagykövétét.

Új személy- és tehergépkocsikat helyeztek forgalomba a Szatmár-Máramarosziget közötti vonalon. *Máramaroszigetről jelentik:* A vasut vezérigazgatósága a Szatmár-Máramarosziget közötti vonalon új személy- és tehergépkocsikat helyezett forgalomba. Az új járatokat csak abban az esetben tartja fenn a CFR, ha azokon elegendő utas illetve teherárú lesz. Ebben az esetben forgalomba hoznak másodosztályú személyszállító társasággepkocsikat is. Az új járatokon a vasúti viteldíj érvényes és érvényesek a vasúti kedvezmények is. Hú szerint a közeljövőben Máramarosziget és Nagyvárad, valamint Majszin és Szálva között is újabb járatokat helyeznek forgalomba. A CFR autóközlekedés ezután megállnak minden községben, ahol utas illetve teherárú lesz.

MAGYAR KÜLDÖTTSEGEK LÉGÜGYI ÉS KERESKEDELMELI EGYZEMÉNY MEGKÖTÉSÉRŐL TÁRGYAL BUCURESTIBEN. *Bucurestiből jelentik:* A fővárosban magyar küldöttség tartózkodik és légügyi-kereskedelmi egyezmény megkötéséről tárgyal. A küldöttség négy-öt napot tölt Bucurestiben. Tagjai között van Lox Tibor, aki nemrég még a bucaresti magyar követség titkára volt.

JELENTKEZZENEK NAGYVÁRADON AZ ÖSSZES NYUGDIJASOK, HADIROKKANTAK, HADIÖZVEGYEK ÉS HADIÁRVÁK. *Nagyvárad. Saját tud.* A pénzügyigazgatóság felhívja az összes nyugdíjasokat, hogy nyugdíjkönyveikkel együtt, azok számfejtése céljából, június 15–19. között jelentkezzenek a pénzügyigazgatóságon. Ugyancsak jelentkezzenek az összes hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák, mert a minisztérium most fogja kiutaltatni háromhavi illetményüket.

BÁNYFY MIKLÓST VÁLASZTOTTÁK A MAGYAR PARLAMENTI CSOPORT ELNÖKÉVÉ. *Bucurestiből jelentik:* A magyar szenátorok és képviselők szerdán délután értekezletre gyűltek össze, amelyen megjelentek Bánffy Miklós, dr Szász Pál, dr Varga Béla, Vásárhelyi János, továbbá Bartha Ignác, dr Filó Ferenc, dr Kovács Károly, Ludwigh Gyula, Orosz Károly, Péter János, dr Soós István, gr. Teleki Ádám és Tompa Lajos. Az értekezleten megalakították a magyar parlamenti csoportot, melynek elnökévé Bánffy Miklóst választották meg. A parlamenti csoport tagjai között szakmák és területek szerint felosztották a teendőket.

Zürichi zárlat. Párizs 11.75 fél, London 20.77 egynegyed, Newyork 44.62. Brüsszel 76, Milánó 23.32 fél, Amszterdam 236.25. Berlin 177.80, Szófia 540, Prága 15.10, Varsó 83.62, Belgrád 10. Bucuresti 325.

UJABB ROBEANÁSOK AZ ANGOL FŐVÁROSBAN. *Londonból jelentik:* Az angol fővárosból ismét bombarobbanásokról érkeznek jelentések. Most több postaládában robbant bomba és a robbanás számos járókelőt megsebesített. A terroristák csomagként is adtak fel bombákat és a bombák közül nem egy a postaszakban robbant fel.

VAKMERŐ RABLÓTAMADÁS KOLOZSVÁRON. *Kolozsvárról jelentik:* Megdöbbentő rablótámadás történt pénteken hajnalban a város külső részében fekvő Titu Maiorescu utca 22. szám alatti házban. Itt lakik Judik József nyugalmazott vasúti főmérnök és leánya. Körülbelül két óra tájban a főmérnök cselédjének ablakán valaki bebrögetett. Amikor a cseléd az ablakon kitekintett egy rendőrgyengruhás alakot és egy másik tányvérsapkás egyént látott az ablak alatt. A két ismeretlen azt követelte a cselédétől, hogy azonnal nyisson ajtót, mert ők rendőrtisztok és házkutatást akarnak tartani. A cselédleány felköltötte gazdáját, aki azt gondolva, hogy valóban hivatalos közegekkel van dolga, ajtót nyitott és beengedte őket. Bent azzal állottak elő, hogy a nyugalmazott főmérnök kékmedik és ezért tartanak nála házkutatást, amikor azonban a főmérnök az ügyességi meghatalmazást kérte tőlük mindketten revolvért rántottak összekötötték a 81 éves főmérnököt, a közben fölébredt leányát és a cselédet, majd házkutatást helvett a lakásban találhat minden pénzt és ékszert összeszedtek. Az ékszereken kívül 360 ezer leit találtak a szekrényben és a fiókban, azt is magukhoz vették, majd nyugodtan eltávoztak. A cselédleány reggel felé nehezen megszabadította magát a kötelekektől és kioldozta gazdájának és leányának kötelekeit is. Ertesítették a rendőrséget és az esetben a legszelesebb körű vizsgálatot indították.

Támogatás egy szegény hadirokkant tisztnek. Szerkesztőségünknek fölkérte Temesvárról Geiger Zsigmond tartalékos főhadnagy, ki súlyosan hadirokkant. Okmányaiából kiténik, hogy végigküzdötte a világháborút s a nagy vitézei azüsteremmel tüntették ki. A háborúban kapott sebesüléséből visszamaradt idegrázkódása miatt munkaképtelen, de így is küzd a családjáért, s irrodaszerek árusításával igyekszik önmagát és családját fenntartani. Ezúton is a résztvevő lelkek támogatásait kéri.

Kiterjedt valuta-csemészársaságot leplezett le az olasz rendőrség. *Rómából jelentik:* Az olasz valutarendőrség kiterjedt valutacsemészársaságot leplezett le. A csemészek élén Taglio Roland firenzei kereskedő állott és bandájához olasz, török, lengyel, cseh és zsidó nemzetiségű egyének tartoztak. Az eddigi vizsgálat szerint a társaság 15 millió lírát csemésztett külföldre. Az ügyben a rendőrség 26 letartóztatást eszközölt. Az olasz törvények szerint szigorúan büntetik a valutacsemészeket, mert nemcsak börtönbüntetéssel sújtják őket, hanem az országból ki-csemésztett összeg ötszörösét kell megfizetniük.

Lelkinap Nagyváradon. Szeretettel hívjuk fel kedves nőtestvéreink figyelmét a lelkinapra, melyet június 15-én, a Szociális Testvérek Otthonában (Str. Crăsan 2.) ez időnyben, mint utolsó tartunk meg. Az érdeklődőket testvéri szeretettel várja a vezetőség.

Megkoszorúta az angol király Washington emlékművét. *Washingtonból jelentik:* VI. György angol király felesége társaságában pénteken délután meglepetésként az amerikai parlamentet. Ezután Roosevelt elnök jachtjára szállottak és az elnökkel együtt Washington szülővárosába utaztak. Az angol király meglepetésként az egykori amerikai elnök szülőházát és az ottani emlékműre koszorút helyeztet.

Agyonsújtott a leszakadt faág és marosvásárhelyi gyártulajdonost. *Marosvásárhelyről jelentik:* A restaurációs ünnepségek során megrendítő szerencsétlenség történt Marosvásárhelyen. Vlăsa György, a marosvásárhelyi vasöntőde tulajdonosa feleségével az Erzsébet ligetbe ment az ünnepségek megtekintésére. Amikor a ligetben az egyik kőrifa alatt elhaladtak, a fának egy hatalmas ága nagy recsenéssel eltört és a Vlăsa György fejére zuhant. A hatalmas ág ezinté keitéhasította a szerencsétlen ember fejét, aki abban a pillanatban szörnyethalt. Mellette halad felesége hátán szenvedett súlyos sérüléseket és a szerencsétlenség hatása alatt idegcsököt kapott. Az elhunyt gyártulajdonos elnöke volt a betegséggel járó pénztárnak, a munkakamara vizsgáztató bizottságának és az Iparosgyelmeinek. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

Életbelépett az új záróra-rendelet. *Nagyvárad. Saját tud.* A munkügyi felügyelőséghez és a munkakamarához tegnap megérkezett a nyári záróóra vonatkozó 3613-1939. számú miniszteri rendelet. Tekintve, hogy a rendelet szerinti ennek a záróórarendszernek már június elsejétől kellett volna életbelépnie, a hatóságok úgy intézkedtek, hogy azonnal, június 10-től kezdve kerüljenek alkalmazásba nálunk. A záróóra-rendelet részletei a következők: a) Az alant felsorolt üzletek záróóra június 1—szeptember 15-ike között reggel 8—13, délután 3—7, kivéve szerdát, amikor délután 4—7-ig tartanak nyitva, valamint a szombati és munkaszüneti napok előtti estét, mielőtt az esti záróra nyolc órában van megállapítva. Ebben a kategóriába tartoznak a kézműváru, rövidváru, kalap, sapka, bőr, szij, textil, szőrme, szőnyeg, utazási cikkek, kefe, kosár, divatárú, tcalett, női ruha, cipő, ékezer, órák, ékszerész, ezüstmű, vasáru, szücs, esernyő, kék, takarmány, mag, gabona, butor, kárpitos, díszítő, üveg és üvegező, háztartási cikkek, porcellán, kályha, fa, szén, tűzifa, sport, automobil, kerékpár, technikai cikkek, mész, cement, drugéria, illatszerek, építkezési, fűző, fűrészarúk, festődél, gyapjú, pamut, könyv, fénykép és hangszerek árusító üzletek. b) A detailban áru előszatósüzletek záróóra egész évben így alakul: központban fekvő szatósüzlet 7—1, 3—8, a perifériákon fekvők pedig fél 7—1, fél 4—8. Központban levőnek számítanak azok a szatósüzletek, amelyek a Ferdinánd király uton, a Mária királyné téren, az Egyesülési téren vagy az ezekből kiinduló utcákban vannak, kivéve a Iulia Manuj utcát. c) A nagyban árusító fűszeresek záróóra a nyári szezonban (szeptember 15-ig) 8—1, 4—7, a téli szezonban (szeptember 16—május 31) 8—1, 3—7, kivéve szombat és munkaszünet előtti napon, amikor is este nyolckor zárnak. d) A mézárúszatósüzlet és húsrúszatósüzlet záróóra fél 7—1, 4—8. e) A borbély és fodrászüzletek záróóra a nyári szezonban 7—1, fél 4—fél 8, a téli szezonban fél 8—1, 3—fél 8, kivéve szombaton, amikor az esti záróra tíz óra. Azok a borbély és fodrászüzletek azonban, amelyek vasárnap is nyitva tartanak, szombaton és munkaszünet napok előtt este nyolckor zárnak.

Az olaszoktól szenvedett vereség miatt lemond a magyar labdarúgó szövetség elnöke. *Budapesti jelentés szerint:* Dietz dr, magyar szövetségi kapitány a budapesti Sporthírlapnak adott nyilatkozatában a magyar válogatott tagjait hibáztatja az olaszoktól elszenvedett vereséért és visszautasítja azokat a vádakot, hogy nem teljesítette lelkiismeretesen kötelességét. Nyilatkozatában kifejti, hogy a nagy futballcsillagok csak meghallgatják, de nem követik utasításait. Dietz dr azzal a bejelentéssel fejezi be nyilatkozatát, hogy lemond a szövetségi kapitányi tisztségéről, mert nem akar állandóan bűnbak lenni.

HALÁLOS MOTORKERÉKPÁRSZERENCSETLENESÉG ÉRTE WINDISCHGRAETZ RUDOLF HERCEGET. *Bécsből jelentik:* Windischgraetz Rudolf herceget, az ismeretnevű motorkerékpárversenyző pénteken halálos szerencsétlenség áldozata lett. Pénteken délelőtt a Bécsbe vezető hegyi gépkocsi uton versenyen vett részt több más versenyzővel. Egy Strummer nevű versenyző előtte rohogott be a célba és gépével fölborult. Utána jött óriási sebességgel motorkerékpárján a herceg és nekirohant a fölborult gépnek. Stummer herceg megebesült míg Windischgraetz Rudolf herceg kórházba szállítása közben meghalt.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák. Minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Felhívás. A nagyváradi Építőiparosok Szövetsége tisztelettel értesíti a közműves szindikátus tagjait, hogy folyó hó 12-én, hétfőn este 7 órakor a Str. Alexandri 13. szám alatti helyiségben fontos szakmai gyűlést tart, melyre kéri a tagok pontos megjelenését. Targyioroztatban az adózási törvény ismertetése és más fontos tárgyak szerepelnek. Elnökség.

A nagyváradi Építőiparosok Szövetsége értesíti tagjait, hogy a megváltozott személyzeti adózási rendszer szerint a státókat a Str. Alexandri 13. szám alatti helyiségben tagjai részére kiállítják díjtalanul. Elnökség.

Kedvezményes Félix-fürdő jegyek a Str. Alexandri 13. szám alatti szövetségi irodában kapható. Elnökség.

LEHARAPTA A LÓ A KARJÁT. Kézdivásárhely. Saját tud. Finichiu Radu berecki gazdálkodó az utcán egy szekér mellett haladt és túlságosan közel talált menni a lóhoz, amely hirtelen utánakapott és az egyik karjánál fogva elkapta a gazdát, karját csaknem tőből átharapta. A súlyosan sebesült embert azonnal kórházba szállították, azonban már nem lehetett műtéttel segíteni rajta, a lóharapásba belehalt. Ugyanez a ló ugyanazon a napon még két nőt is megharapott s most amiatt nyugtalanlankodnak, hogy a veszedelmes állat vajjon nem volt-e veszett?

Református istentiszteletek sorrendje Nagyváradon, június 11-én, vasárnap. Olasziban: délelőtt 10 és este 6 órakor Szűcs János szolgálg. — Ujvárosban: délelőtt 10 órakor Papp László, fél 12 órakor Sarkady Zoltán, este 6 órakor Papp László. Ószi-telepen délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor Horváth Pál szolgálg. — Velencén délelőtt 10 órakor az imaházban és délután 3 órakor Csillagvárosban Eszenyei Béla, a Tokaji-telepen délelőtt 10 órakor s az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgálg, a Réten délelőtt 10 órakor és délután 5 órakor a Hegyén Sarkady Zoltán, délután fél 6 és az É16-telepen délelőtt 10 órakor dr Szabó Lajos szolgálg.

TALAJMENTI FAGY TŰNKRETETTE FELSŐHÁROMSZÉK TERMÉSENEK EGYRÉSZÉT. Kézdivásárhely. Saját tud. Junius első napjain az időjárás egész Háromszék területén nagyon hűvösre fordult és 6-áról 7-ére virradólag erős talajmenti fagyhullám húzódtó végig a megye felső részén. A fagy következtében a bab, tök, paprika és ugoraktermés teljesen megsemmisült, de ezeken kívül a burgonya és kukorica is sokat szenvedett, úgy-hogy a terméskilátás erősen csökkent.

Tilos húst és húsárut árusítani a temesvári hetipiacon. Saját tud. A város vezetősége a városi egészségügyi tanács határozata alapján már annakidején elrendelte, hogy a hetipiacon ezután tilos a hús és húsmenüek árusítása. A város a rendelet megvalósítására hat havi időt engedélyezett. A félév most lejárt s most a város közegei azon vannak, hogy a rendeletnek hatályt szerezzenek. A városi egészségügyi tanács a vonatkozó határozatot azaz: indokolja, hogy a nyitott bódékban és éatrak alatt eladásra kerülő hús ki van téve a nap hevénék, a pornak s a legyeknek, viszont a temesvári mesterek a tilalom folytán nem károsodnak, miután javarészt üzlethelyiséggel is rendelkeznek s üzleteikben szolgálhatják ki a vevőket. (Persze sok kisiparosnak valahol a város periferáján van házikója s üzlete s törékvésével és szorgalmával a hetipiacon is szép vevőkörhöz jutott, amelyre messzire lévő üzletében egyáltalán nem számíthat.) A hetipiacon egyelőre még csak a vidéki húsmenüárúsítókat tűrik meg, akik füstölt sonkát vagy levágott bárányt szoktak a piacra hozni.

Regény ujdonságok:

Bagy: A kiválasztottak, kötve . . .	173	lel
Tóth: Pénztár 9—2-ig, kötve . . .	202	"
Poster: Amerika álma, füzve . . .	148	"
Kenneth: Északnyugati átjáró I. II. füzve . . .	297	"

A tüzzel játszódozó gyermekek hatalmas kárt okoztak. Szatmár. Saját tud. Hatalmas tüzvész pusztított Mezőfény községben. Rejtélyes módon kigyulladt Vajda Péter gazdálkodó háza, amelyről a lángok áterjedtek a szomszédos épületekre is. A község vezetősége és önkéntes tűzoltósága teljesen tehetetlenül állott az elemek pusztításával szemben és Nagykárolyról kért segítséget. A nagykárolyi tűzoltók azonnal kivonultak a községbe és elejét vették a nagyobb pusztításnak. A kár meghaladja a százezer lejt. A vizsgálat során megállapították, hogy a tüzet gyufával játszódozó gyermekek okozták.

Megjelent az „Utunk” június havi száma. A gazdag tartalomról kiemeljük a következőket: Csávóssy: Az öröm kettős nyolcada. Petruh: Hűség az Isteni Szív. — Wimmer: Nézzünk körül a századokban... — Pintér: Lelkek réme. — Müller: A Szentek, mint emberek. — Kertész: Ujkor nők Isten utjain. — Dr Tóth: És ne vigy minket a kísértésbe. — Schnatner: A Szűzanya méhében a Szentlélektől alkotott Szív. — K. K.: Tengeráldás. — Róth: Pihenés... pangás... — Pákozdy: Öröm után sóvárog a világ. — Irodalom: — Korda r. t. kiadása. Előfizetési díj egy évre 175 lejt, félévre 90 lejt.

Társadalmi élet

A sárpataki római katolikus egyházközség bennszéges melegeggel és őszetartással ünnepelte meg Szentháromság vasárnapján a templom búcsu napját. Ez alkalommal történt az új oltáregyleti tagok avatása és az Oltáregylet zászlójának megáldása is. A szentbeszédet P. Sere Szoján megyesj ferencesatya tartotta, aki az ünnepi szentmise keretében megáldotta az új zászlót; és felavatta az új tagokat. A hívek Völgyi István plébánosuk vezetésével kapcsolódtak be a szép ünnepségbe. Az egyházközség búcsunapjának kiemelkedő pontja volt a katolikus iskola tanulóinak hittanvizsgálja, amelyet ünnepélyesen a hívek jelenlétében tartottak meg. A kedves nap megrendezése az Oltáregylet lelkes vezetőségének és tevékeny tagjainak az érdeme.

MAGYAR ISKOLANAP TEMESVÁRON. Saját tud. Junius 25-én a helybeli másodikkerületi római katolikus Ifjúsági Egyesület kerthelyiségében nagyszabású magyar iskolanapot rendeznek Temesváron. Hasonló iskolanapot két évvel ezelőtt a Magyar Nőegylet égíse alatt rendeztek a temesvári magyar jellegű egyesületek, ezidén a Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei központja vette a rendezést kezébe. Közreműködnek a nőegyesületek, kulturális alakulatok, dalárdák és helekapcsolódnak az ünnepségbe a református egyesületek is. A főrendezést Meiszner Vilmos gyógyszerész, a Katolikus Népszövetség társelnöke vállalta. Az egész napra terjedő „iskolanap” a temesvári római katolikus fiúgimnázium javára szól s az egyesületek mind nagy lelkesedéssel veszik ki részüket a magyar néppünepélyből, amely a Bányás egyetlen magyartannyelvű fiúközépiskola lét-alapjának megerősítését kívánja előmozdítani.

A verespatiki katolikus népszövetségi tagozat szépsikerű színelőadást és táncestélyt rendezett. A tagozat műkedvelői előadták: Fáy I., Ujházy Gy.: „Csók a pusztán” című 3 felvonásos komédiáját. Ez a kedves, finom léghörű darab, mely a régi magyar életből mutatott be egy kis részletet, teljes szépségében bontakozott ki a rátermett műkedvelők alakításában a katolikus kulturház modernül felszerelt színpadán. Szereplők: Jánky Jolánka, Dávid Gizus, Gruber Andrásné, Jánky Bözsi, Hénis József, ifj. Gruber Pál, Gruber Vilmos, Winkler Viktor, Kenderessy Ferenc, Dávid László, Székely János és Maksay István. Az előadást: Bajkó László plébános, nsz. igazgató rendezte.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: AZ OSTOROS EMBER.
APOLÓ: MANEKIN.
CORSÓ: ÖSERDŐK KÉME.

* Olyan egyéneknek, akinek bélürülése elégtelen s ezért emésztése meg van zavarva és éjjel nem tud aludni, ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keveréket inni. Kérdezze meg orvosát.

Hírhírek a nagyvilágból

MADÁRHARC

Öt esztendő óta minden évben megfigyelik az északi Törökországban levő Brussa környékén a gólyák és sasok harcát. Az állatok a fészkekért vívnak élethálal harcát. A támadást 1933-ban a sasok kezdték meg s megölték a gólyafiókákat. A gólyák azóta minden évben büntetőexpedíciót vezetnek a sasok ellen, melyeket eddig minden alkalommal megjutamítottak.

EZ MEXIKÓ

Mexikóból jelentik: El Progressóban az arénában egy oroszlan és egy bika közti viadalt hirdettek. Az arénát zsúfolásig megtöltő közönség esaló-dással állapította meg, hogy a bika helyett egy borjú jelent meg a porondon. A hecsapott tömeg ezen annyira feldühödött, hogy lövöldözni kezdett, majd tört-zúzott és felgyújtotta az arénát.

AKI NYOLCVANHÉTÉVES KORABAN JAVUL MEG

Newyorkból jelentik: Oregon állam (Egyesült Államok) fegyházának egyik fegyencével, George W. Wellerrel közölték, hogy jó magaviselet esetén tizenhárom év múlva kiszabadul. A fegyenc, aki jelenleg 87 éves, az örömhír hallatára elhatározta, hogy félreteszi a fegyház műhelyében keresett béreinek minden centjét, hogy baromfityényszőtelepet vegyen, ha kiszabadul.

POFONÚTÖTTEK EGY RENDŐRNŐT

Sidneyből jelentik: Mildred Wileox rendőrnő panaszokat kapott egy ház szomszédságából, hogy a házban lakó 24 éves fiatalember állandóan verekszik, árokat okoz és zavarja a csendet. Önagysága átment a fiatalemberhez és rendre intette. A férfi hatalmas pofont adott a rendőrnőnek, aki azonban megkötözte és bevitte. Kihallgatása alkalmával ezt mondta: Nem a rendőrnök adtam a pofont, hanem a nőnek. Mi keresnivalója van egy szép fiatal leánynak a rendőrségen? Menjen haza a konyhára és a zongora mellé. — Az egész történet nem érne semmit, ha itt befejeződne. Mildred kisasszonyt és a garázda fiatalembert mind gyakrabban látni együtt és nem is a rendőrszobában.

BAKELIT LÉGCSAVAR

A hatfieldi (Anglia) De Havilland-művek légcavarovostálya ajánlatot tett az angol légügyi minisztériumnak bakelitből készült légcavarak szállítására. Az ajánlat szerint tekintélyes súlymegtakarítást jelentene a műanyag felhasználása, mert míg az azonos méretű propellerlapoknál a fémmanyag súlya 30 kg, a bakelité 20 százalékkal könnyebb, vagyis 24 kg.

MEGVONTÁK A KIRÁLY NYUGDIJÁT, MERT BIRÁLTA A KÖZÁLLAPOTOKAT

Londonból jelentik: A szíami kormány volt királyától, Prazsadhípotól, aki lemondása óta Angliában él száműzetésben, takarékoság ürügye alatt, megvonta nyugdíját. Az intézkedés valódi oka az, hogy a kormány rossz néven vette a volt király éleshangú nyilatkozatát, amelyben szigorúan bírálta a szíami közállapotokat és azt állította, hogy a miniszterelnök zsarnoksága volt a legutóbbi zenedülés tulajdonképpen oka. A nyugdíj megvonása kevéssé érinti a volt uralkodót, akinek még lemondása előtt sikerült Angliába átmenteni hatalmas vagyonát.

SZAZ REPÜLŐ KASZARNYAT ÉPÍTET AMERIKA

Newyorkból jelentik: A santamonica (Kalifornia) Douglas-repülőgépgyár száz „repülő kaszarnyát” épít az Egyesült Államok hadereje számára. Mindegyik óriásrepülőgép százötven katonát szállíthat teljes felszereléssel; repülési sugara 8000 kilométer; 6000 lóerős motorai tegélyével óránként 400 kilométert repülhet 7500 méter magasságban. A gépek néhány óra alatt bombavetőkké alakíthatók át; csónakjuk éppúgy úszhat az óceánon, mint a „Yankee Clipper” nevű híres repülő szálloda, amely nemsokára megkezdí a személyszállítást az Atlanti-óceán felett.

IDŐK SODRÁBAN

A szociáldemokrácia válsága Franciaországban

Irta: Rády Elemér

Egy újságcikkben olvasom a következőket: „A francia népfront 1936 májusában született és kimúlt 1938 október 4-én, éjfél és hajnal között, a kísértetek és lázalmok órájában, amikor a három alapító párt: a kommunista, a szocialista és a radikális párt a Daladier-kormány bizalmi votuma felett ellentétesen szavazott. De a hullá fozsladozása máig is tart és a temetési költségeket még sokáig nyögni fogja Franciaország...“ Ki ne látná, ki ne érezné ennek a megállapításnak igazságát. A nagy népfront-álmok szertefoszlottak. A nemzetközi baloldal vágyai meghiusultak és leomlottak azok a pillérek, amelyekre az európai népfrontpolitikát akarták felépíteni. A francia népfront belső szétmorzsolódása után jött a müncheni megegyezés, amely egyszerre két halálos dőfést mért az európai népfrontpolitikára. Az egyik dőfés Csehszlovákiát érte, amely azóta végleg kiszorított valamennyi népfront-álmódó nagy szomorúságára, a másik pedig a Népszövetséget sújtotta, amelynek megkerülésével döntöttek békés úton Európa egyik legsúlyosabb problémájáról. Összeomlott a vörös Spanyolország is, Franco seregei diadalmasan vonultak be a legmegátalkodottabb vörös góckba is és ma már megkezdődött a keresztény nemzeti Spanyolország újjáépítése. A népfront-álmok valósággal semmivé foszlottak és vele együtt válságba jutott a nemzetközi marxizmus is. Az a kongresszus, amely néhány nap előtt, meglehetősen botránys jelenetek között Nantes-ban zajlott le, az egyik legerősebb szociáldemokrata-pártnak, a franciaországi szociáldemokráciának végzetes belső összeomlását mutatja.

Az európai közvélemény hozzászólt már ahhoz, hogy az évenként megismétlődő francia szociáldemokrata pártkongresszusok viharok és botránysok között zajlanak le. Pártfrakciók vívják itt esatáikat, a marxista világnézet különböző árnyalatai csapnak össze s nem egy pártkongresszus után következett be egy-egy csoportnak a disszidálása. A franciaországi szociáldemokrácia egy-egy viharosabb pártkongresszus után többször került már válságba, elgyengült és azután újból megerősödött. 1921-ben például a tours-i kongresszus után következett be ilyen válságos korszak, amikor a pártból kilépők még a párt hivatalos lapját is magukkal vitték. Az 1921-es válságot a párt nagynehezen kiheverte, sokkal nagyobb megpróbáltatást okozott azonban 1934-ben Marquena és társainak kiválása, akik őt esztendővel a nantes-i kongresszus előtt, évekkal a népfrontpolitika bukása előtt megéreztek, hogy Blum Leó nagyratörő politikája katasztrófa felé vezeti a pártot. Az 1934-es válság után mégis elkövetkezett Blum Leo ragyogása s ennek a zsidó politikusknak sikerült elérnie vágyai csúspontját: a miniszterelnöki bársonyszéket. A francia tömegek ugyanis meghasonlottak a radikális párt politikájával és az 1936-os választásokon uralomra segítették a szociáldemokrata pártot, helyesebben Blum Leot. Így lendült fel annak a nagyratörő férfinek a karrierje, aki az elzászi szatócsboltból a szalonok beteges forradalmiságán és irodalmi akarnokságokon keresztül csempészte be magát a munkásmozgalmába. Ismert tény, hogy Blum Leó a munkásszervezetekben nem néztek jó szemmel, nem hittek abban a szocializmusban, amelyhez a főúri kényelemmel és pompával berendezett lakosztály, egy hyperburzsoa életmód szolgálat keretében. Blum Leó nagyúri életmódja és a hirdetések magas szociális teóriák és forradalmi frázisok közötti el-

lentét már évekkal ezelőtt szembeállította azokkal a szocialista vezetőkkel, akik őszintén és a cél érdekében állottak a szociáldemokrácia vonalára. Az 1934-es válság s Marquének kilépése is nagyrészt ezzel magyarázható. De Blum Leó fájának szívósságával küzdött a hatalomért s amikor célját elérte, szalónokban fogant teóriáival nemcsak pártjában idézett fel ellentéteket, hanem mérhetetlen károkat okozott Franciaországnak is.

Blum Leó népfrontpolitikája volt az a sarokkő, amelynél a zsidó „munkásvezér” és vezérkarának útja a francia népi tömegektől elvált. Naiv dolog ugyanis azt hinni, hogy a francia szocialista tömegek valami mákonyos internacionálizmus kábulatában élnek. Aki valaha is találkozott francia munkásokkal, az tisztában van azzal, hogy a francia szocialista egyúttal nacionalista is. A pártpolitikai küzdelmekben előtérbe helyezi ugyan osztályérdekeit mindennek, de az első válságos percben kitör belőle a francia. Különös, de mégis így van: még a franciaországi kommunistákból is, ha egy kicsit megvakarjuk, előbújik valami nacionalizmus. Érthető tehát, ha a francia szocialisták egy nagyrésze rossz szemmel nézte Blum Leó nemzetközi népfrontpolitikáját, Litvinovval paktáló külpolitikáját és a külföldről irányított bolsevizmussal való szövetekezést. A tavalyi rouen-i kongresszuson ezek az aggodalmak már felszínre is kerültek és Marceau Pivert már nyílt szakítást követelt a népfrontpolitikával és Blum Leó eltávolítását sürgette. A roueni viharokat Blum Leó még valahogyan átvészelte, de ellenzéke a pártban egyre nőtt és a mostani nantesi kongresszusról már valósággal menekülnie kellett.

*

A nantesi kongresszus több ezer főnyi küldötte a különböző szavazások során nyíltan szembehelyezkedett Blum Leó politikájával. A kongresszus hőse a párt titkára, Paul Faure, aki most bizonyította be, hogy kitűnő debattőr, elsőrangú szervező és nagyszerűen ért a pártharcok irányításához. Faure titkári jelentésében kíméletlenül kritikában részesítette Blum Leó politikai vonalvezetését. Blumék először a titkári jelentés tárgyalását le akarták venni a napirendről, de Faure győzött, a kongresszus a jelentés letárgyalása mellett döntött és Bluméknak végig kellett hallgatniok politikájuk kegyetlen kritikáját. Faure nagyszerű dialektikával küzdött és a blum-i irányzat valósággal megsemmisült. Végző elkeseredésükben azt indítványozták, hogy a jelentésből hagyják ki a vezetőséget sértő kitételeket. A kongresszus ezt az indítványt is elvetette s így a blum-i irányzat elleni vádiratnak tekinthető főtitkári jelentés vitája után a kongresszus azzal, hogy a jelentést elfogadta, kimondta a marasztaló ítéletet is. És hogy Blumék veresége teljes legyen, a kongresszus 5490 szavazattal 1761 ellenében elfogadta a Loire-megyei szocialista szervezeteknek azt a javaslatát, hogy a párt szüntessen meg minden együttműködést a kommunista-

párttal és a bolszevista szervezetekkel. A népfront foszladozó hullájának ez a határozat volt a temetése. Blum Leon, aki Litvinov elvtárral együtt a népfronteszmé szülőjének tekinthető, már be sem várta kedvelt gyermekének a temetését; felesége sírkövyatási ünnepségre hivatkozva, pánikszerűen elmenekült csúfos veresége színhelyéről.

Blum Leó politikája tehát nemcsak nemzetközi és országos viszonylatban bukott meg, hanem magában a szociáldemokrata pártban is kiszorított. A nantesi kongresszus fordulópontot jelent a francia szociáldemokrácia életében. Jelenti azt, hogy az a politika, amely a francia érdekeknek más faji érdekeket helyezett elébe, megbukott és a francia szociáldemokrácia a Paul Faure által képviselt békebarát irányzat mellett foglalt állást. Blum Leónak ez a teljes kudarc bizonyítja, hogy a munkástömegeknek kezd felnyitni a szemük ott is, ahol egyidőre megtévesztette őket a káprázatos ígéretekbe és az osztályharc jelszavaiba csomagolt idegen fele érdekek. A francia szociáldemokrácia a nantesi kongresszuson egy olyan határozott lépést tett a nacionalista munkásmozgalmak felé, amely talán sorsdöntő lesz egész Franciaország szempontjából.

És ha mindezek után mérleget akarunk készíteni arról, hogy milyen eredménnyel zárult a népfrontpolitika két esztendeje, csak azt mondhatjuk, amit e cikk elején idéztünk: Franciaország még hosszú ideig nyögi majd a népfront temetési költségeit. Ime néhány adat a blum-i politika eredményeiből. Pupa, a közgazdasággalpolitikai társaság alelnöke kiszámította, hogy a nemzetvagyon Franciaországban a népfront uralomrajtása előtt 235 milliárd aranyfrankra volt tehető, a népfront bukása után pedig csupán 120 milliárd aranyfrank volt. Másszóval ez annyit jelent, hogy Blum Leóknak két esztendő alatt 115 milliárd aranyfrankot sikerült eltékozolniok. Hogy ez mit jelent, azt akkor értjük meg, ha tekintetbe vesszük, hogy Franciaország a világháború négy esztendeje alatt Tardieu kimutatása szerint 143 milliárd aranyfrankot adott ki háborús célokra. Kétségtelen, hogy a népfront-kormány megvalósított néhány olyan szociális reformot, amelyek elől az ortodox liberális kapitalizmus Franciaországban főleg a totális államokban már régen megvalósultak. De a szociális reformok nagyrésze is csak látszat-eredményhez vezetett, nem is beszélve arról, hogy a sorozatos sztrájkok — amelyeket a népfront támogatott — nemcsak a nemzeti termelést vetették vissza, hanem a munkásság szociális helyzetének is sokat ártottak és végtelenül demoralizáló hatással voltak. Nemcsak a munkafegyelem lazult meg, hanem bizonyos teóriák merev alkalmazása elvette az egyik oldalon azt a munkástól, amit a másik oldalon adott. A negyvenórás munkabét, a magas fizetések mint teória igen szépek voltak, de a másik oldalon inflációkat és az élet megdrágulását eredményezték. A munkás ma 90%-kal drágábban veszi a kenyert és 117%-kal drágábban a tojást. Az élet megdrágulása következtében a középosztály elproletarizálódott s ha a Daladier-kormány nem kényszerül a hadiipar fokozott foglalkoztatására, a munkanélküliség katasztrófális méreteket ölt.

Ez csak néhány adat abból a csödtömegeből, amit a népfront-uralom hátrahagyott. De vigasztalódjunk: Blum Leó uralmának mégis van maradandó emléke és pedig az, hogy bekerült a fogyasztási adó alól mentesült közszükségleti cikkek közé a macesz. A nantesi csúfos kudarc után Blum Leó meglegedetlen gondolhat arra, hogy mégis lesznek, akik szeretettel gondolnak majd fajtájuk nagy fiára...

MEGNYILT

REMECEN a bihari Schweitzban
a SZIKSZAY PENSIO

Mérsékelt árak. Pontos és szolid kiszolgálás. Villanyvilágítás.
Vasutállomás: Stâna de Vale-n

Albert István riportja:

A keresztényszellemű nyomtatott betű hőskora és fejlődésének útja Erdélyben

A csiksomlyói „nyomtatógéptől”, a dübörgő rotációsokig

Csikszereda, június hó.

Amikor ma minden ország azzal igyekszik megbecsülni és támogatni íróit és rajtuk keresztül a nemzeti irodalmat, a nemzeti eszmét, hogy könyvnapokat rendez, nem felejtkezhetünk meg a keresztény magyar könyvkultúra azon apostolairól sem, akik azzal szolgálták országukat, népüket, hogy könyvnyomdák felállításával lehetővé tették a keresztény magyar gondolatnak könyv alakban való terjesztését és így széles körben való népszerűsítését. A keresztény magyar könyvkultúra szempontjából június hónapja sorozatos évszázados évfordulókat jelent nemcsak a magyarországi, hanem az erdélyi könyvnyomtatásban is. *Joggal nevezhetjük tehát „sajtó-hónap”-nak.*

Negyszázhatvanhat évvel ezelőtt, 1473 június havában került ki a Karai László, Mátyás király titkára, budai prépost, későbbi erdélyi püspök által Olaszországból behozott Hess András német származású nyomdász műhelyéből, az első nyomtatott magyar könyv: a „Budai krónika”. Erdélyben még csak ezután, kettőszázhárom évvel, 1676. júniusában jelent meg az első magyar nyelvű könyv, a híres ferences barát, nagykájoni P. Kájoni János: „Cantionale”-ja, a csiksomlyói, Erdélyben abban az időben legelső magyar „nyomtatógép” termékeként.

„Erdély Pázmánya” kéregette össze a könyvsajtó árát

A keresztény könyvnyomda felállítása elképzelhetetlen nehézségekbe ütközött. Súlyos, kemény harcokat kellett megvívni a keresztény eszme ellen küzdő egységekkel, szervezetekkel, intézményekkel és nem utolsósorban a közömbösséggel. Sajnos, nemcsak napjainkban vannak meg ezek a leküzdhetetlennek látszó elgáncsoló törekvések, hanem a kezdetben is meg voltak. Kitartó, lelkes sajtóapostoloknak, keresztény szellemű magyar vezetőknél már abban az időben is nagy kitartással, hatalmas erőfeszítést kellett kifejteniök, amíg nagynevű jötevők nemes áldozatkészsége lehetővé tette az erdélyi keresztény könyvnyomtatás erőteljes, korszerű fejlődését, melyet ma már Erdélyben is dübörgő, hatalmas körforgógépek jeleznek...

P. Kájoni János ferences atya azonban leküzdött minden akadályt. Akárcsak késői, hozzá méltó apostoli követői P. Kájoni egyházi ének-zenei, bölcsészeti és hittudományi tanulmányait Nagyszombatban végezte. Ott is szentelte pappá Zsigmond esztergomi nagyprépost, nagyváradai püspök. Felszentelése után Erdélybe került vissza. Mintaszerűen példás szerzetesi életével, nagy kultúrájával, csodálatos szervező- és építő erejével külön fejezetét nyitja meg nemcsak az erdélyi ferences rendnek, hanem az egész erdélyrészi katolicizmusnak és közéletnek. „Erdély Pázmánya” — ahogyan későbbben elnevezték, — 1675-ben már „custos”, az erdélyi ferencesrend „őre” s ez a magos egyházi méltósága már lehetővé tette, hogy még Nagyszombathól magával hozott régi tervét: egy katolikus nyomda felállítását megvalósítsa.

Kettőszázhatvanhárom éve, hogy megjelent a „Cantionale”

Még abban az évben Rómához fordult a nyomda felállításának engedélyezése végett. P. Modest római látogató atya útján kedvező választ kapott. Erre P. Kájoni megindította a gyűjtést, ahogyan feljegyzésében ő mondja: a „kéregetést”. Korniss Gáspár maroszekei főkapitány és Farkas Margit 110 forintot adományoztak. *A többiit apró, garasos tételekben mind a székelyföldi hívek adták össze, az ő személyes háziról-házra való járása alkalmával.* Keserűen is jegyzi meg, hogy a csiki és mikházi zárda „egy pénzt sem adott”. A hitnek és kultúrának milyen hatalmas ereje dolgozhatott ennek a nagynevű szerzetesnek lelkében, hogy össze tudta hálalni a jelentékeny összeget és a nyomdát

már 1676-ban üzembe helyezhette!

A nyomda első „művezetője” P. Kassai András, magyarországi származású nyomdász volt, ugyancsak ferences páter. Az ő segítségével nyomatta ki P. Kájoni és jelentette meg 1676 júniusában egész Erdély katolikusságának öröme, a 786 oldalas magyar- és latinnyelvű „Cantionale catholicum, régi és új, deák és magyar egyházi énekek, dicséreték és litániák” c. kötetét, megfelelő hangjegyekkel.

A csiksomlyói könyvnyomda a szabadságharc idején

Több mint két évszázadon át hűséggel, kitartással szolgált az erdélyi keresztény magyar kultúrát a csiksomlyói Kájoni-nyomda. Az 1848—49-es szabadságharc idején sok megpróbáltatáson ment át. A Csikmegyét megszálló osztrák, vagy a felszabadító magyar csapatoknak szükségük volt a nyomdára, kiáltványokat, hadiparancsokat sokszorosítottak rajta. Ezen a nyomdán nyomtatták ki Bem apó hadinaplóit is.

— „Gál Sándor úr, — olvassuk P. Veress Ignác házfőnök feljegyzéseit a csiksomlyói zárda házi történetében — a felkelő székelység parancsnoka, midőn a házfőnök, P. Veress Ignác, a parancsnok úr kiáltványait kinyomtatni vonakodék, — a nyomdára kezet tett, annak igazgatását egy volt református prédikátorra, Biró Sándorra bízta, ki kiáltványokat és újságot nyomtatott. A következő évben azonban a császári katonai parancsnokok, éppen ezert nemcsak letiltották, hanem egyszerűen a fiskus részére nyomdánkat le is foglalták.”

A könyvnyomda ilyen körülmények között is, igyekezett szolgálni azt a célt, melyet XIV. Kelemen pápa későbbi újabb engedélye megjelölt: „a katolikus ifjúság a vallásban és tudományokban műveltségük...” — különösen a szabadságharc tevése után. A nyomda mellett élete végéig hűen kitartott Benedek Lázár fráter, aki azonban, az utóbbi években, csak *Directóriumokat* nyomtatott a könyvsajtón. A legutolsó és megőrzött ilyen Directórium 1900-ban került ki a csiksomlyói „barátok-nyomdájá”-ból...

Tovább azonban, a technikai haladás századában, az öreg könyvsajtó már nem működhetett. Elérte a kötelességét és feladatát hűen teljesítő „közalkalmazott” sorsát: nyugdíjba került... 1906—1910 években mint múzeumi emléktárgyat mutogatták a csiksomlyói főgimnázium tanárai a

Ez a legelső nagyobb és jelentősebb katolikus erdélyi nyomdatermék.

Az erdélyi keresztény magyar könyvnyomtatás hőskorából, P. Kájoni és P. Kassai ferences atyákon kívül, buzgó munkásokként jegyezte fel a krónikás csiktaplocai Balogh Leó, csikszenttamási Dobos Miklós és nagykászoni Ambrus Paszkális fráterek nevét is.

P. Kájoni a könyvnyomda mellé könyvkötészetet is létesített. Ebben ugyancsak P. Modest római ferences atya segítségét vette igénybe. Ő küldött idegen országból szakembert. A könyvkötő mester nevét nem ismerjük. Annyi tény azonban, hogy ő is szerzetes volt és ő tanította meg a szerzeteseket a könyvkötő-mesterségre.

P. Kájoni atyát, a kiváló és kora egyházi vezetőinek figyelmét is felkeltő, példátlan munkásságában az a gondolat vezette, hogy üdvös és hatékony vallásos oktatást, nevelést és hitéletet nem lehet kialakítani Erdélyben mindaddig, míg idegen szellemmel átitatott egyházi énekes-nevelésitan- és imádságos könyveket kell, más hiányában, a híveknek és magyar tanulóifjaknak használniok.

A Szentcsék is elismerte érdemeit és Domokos Kázmér ferences püspök után őt nevezte ki püspökké és apostoli helynöké. Az egyházi fejedelemséget azonban ez a Szent Ferenc alázatos szolgálja visszautasította.

diákoknak. Egy-egy közülök elesent néhány ólombetűt, a nagyobbjából és bieskával kedves szobrokat, apróságokat faragott ki a fényes, puha ólomból...

P. Paál Kapisztrán János házfőnök elbúcsúztatja a Kolozsvárra szállított nyomdát

1911. évben aztán valóban múzeumi relikvia lett a könyvsajtóból. Elszállították Kolozsvárra. P. Paál Kapisztrán János akkori házfőnök, aki a csiksomlyói zárdát feltette ezen nevezetesség megszűnéséért, így búcsúztatja a Kájoni-nyomdát a zárda évkönyveiben:

— „A régi híres Kájoni-féle, csiki zárda nyomdáját 1911. július hó 9-én a rendtartomány határozata folytán P. Trefán Leonard rendtartományi custos és zárdafőnök elvitette Kolozsvárra. Magát a könyvsajtót és az összes betűkészletet három ökörszekéren szállították a csikszeredai vasúti állomásra és így az egykor annyira híres csiki kolostor nyomdája örök időkre megszünt létezni. Így határozta a bölcs definitórium. *Váljék egészségére!*”

Érdekes megemlíteni azt is, hogy ugyancsak június havában kaptak engedélyt az erdélyi román görög katolikusok is első könyvsajtójuk felállítására Balázsfalvára. A könyvsajtót itt is egy szerzetesrend, a Szent Vazul rend kérelmezte 1768-ban.

A mai keresztény könyvnyomdák gépei, remegve, dübörgőve dolgozó körforgó gépióriási szeretettel és hálával tekintenek majdnem háromszázéves ősük felé ott a kolozsvári ferencesek múzeumban... A nagy időket átélte egyszerű kézisajtó pedig büszke szülői örömmel tekint utódaira... Tudja azt, hogy a keresztény magyar könyvnyomtatás ügye Erdélyben is, teljesen modern eszközökkel, gépcsodáival nyugati színvonalon áll.

A kaliforniai Long Beachban a nemzeti zene-hetét óriási zongorahangversenyvel nyitották meg, amelyen 40 zongorán játszottak.

Vidám pósta Világpolitikai arcélek

A vicc

Tárgyára nézve éppen elég komoly ahhoz, hogy szembe nézzünk vele.

Igy hát bocsássuk tudományos értekezletünk alapos taglalata alá a viccet, amelynek értelmében máris kettős és sarkalatos megállapítást tehetünk.

Ezt: a vicc kétféle lehet.

Ugymint:

a) jó.

b) rossz.

Még pedig, ha mi adjuk elő: jó, ha más moncaja el: rossz.

Ami világos is.

Ugyanis minden emberben egy mélységes hajlam lappang: vicceket mesélni és azt végtelenül jónak tartani. Ez a körülmény motiválja egyebekben a viccek előadását, melynél különböző típusokat figyelhetünk meg.

A viccmondák első csoportjába tartozik a poengyilkos. A poengyilkos a csattanót hátulról, orozva, kigügyögi, ismétli, hebegi, félreérti. Megalkodott és szapora faj. Ásitással írják, de nem sok sikerrel.

Közeli rokona a butavicc-rajongó. Ez valami esalhatatlan érzékkel gyűjt össze magának néhány olyan adomát, amelyek mindegyikének butasági intenzitása egy bika letaglózására untig elegendő. Gyakorta noteszből olvas, hogy jelezze válogatos voltát, egyben mint viccprofesszionista tetelez.

A zónaélcéldő sajátja az, hogy a nyul farknyit viccnek másfélóra bevezetést csinál. A kényszerűségből vagy udvariasságból tanusított figyelemmel a legszemérmelenebbül visszaél, amit mond, mintha azt állítaná, hogy vele történt meg, nevével, adatokkal fűszeres és végén egy általános ismert viccnél lyukad ki.

A pukkadós elve kibírhatalan hatása alatt áll elmondandó viccének. Rekeszizma pattanásig feszül, gügyög, kacarász, habzsolja a szavakat, rikolt, nyugalmat erőltet és egészen indokolatlan részeknél hihetetlen röhgésbe tört ki.

A vicchallgatót tisztelőt és szánalom illeti, jóllehet hihetetlen energiával küzd, hogy mielőbb a fentemlítt előadók egyikévé alakulhasson át. Kényszerű helyzetét ki kell bőjtölnie. Alfajai többfélék.

Ugymint mártirpólya, aki őszintén mutatja, amit érez.

A rosszkorvihogó érez ugyan annyi betyárbecsületet, hogy műszórakozást míméljen, de viszont már annyi fáradságot nem vesz, hogy odafigyeljen, így hát időközönként, a legindokolatlanabb alkalmakkor el-elvihogja magát. A csattanót rendszerint nem veszi észre.

A türelmetlen csupán azért hallgat, hogy meghallgattassék. A hallgatás hihetetlenül mehezére esik. Mindent jobban tud, mindent másképp tud. Partnere vicce után kényszernevetést hallt és nyomban megkezdíti saját vicce előadását. Most 3 inzulint. Bunhódése az, hogy legtöbbször magafajtaival kerül össze.

Számoljunk le a náthával!

Legjobb, ha mingyárt fölvetjük a kérdést: mi is a nátha? A nátha nem más, mint oly alattomos támadás az ember, ellen, amely a fejet egy kotyogó köcsöggé változtatja, a szemek egyébként délcég pillantását mela tekintetté devalválja, a közérzetet pedig olybá módosítja, mint amilyen egy ringliszpilet ülő, állástalan ázalagé lehet.

A nátha tehát megtámadja az embert egyedben, de tömegekben is, bacillusparkjainak oly felkészültségével, ádáz lendületével és szívósságával, amely szükségserűvé emeli az általános kívánalmat, hogy a nátha általános leszerelésére minden sikeresnek tetsző lépést meg kell tenni.

Sajnos, tisztában vagyunk azzal, hogy minden eddigvaló leszerelési konferenciák milyen meddő eredményre vezettek. És mégis, mégis instálljuk...

A náthaadatok vizsgálata szerint a szárazföldi hapi-eső 60.316.498.113 bacillusra tehető, a tüsszentés flútták száma 17.816.441 egységet tart nyilván, közöttük 6849 fejfájásalatti bacil-naszáddal és búvár-migrénrel, míg a repülő bacillusok 39.814.538 milliárdra rúgnak, a legutóbbi sereg-szemle, helyesebben — inficirung szerint.

A náthafront legkirívóbb teendői közé tartozik, többek között, az általános forralborakció. Vagyis mindazok, akiknek találkozásuk volt az előretolt bacillus-örsökkel, hadiutalványt kapnak a legelső borállomáshoz, ahol mindaddig nyakelni kötelesek, míg csak a főpincért egy rajvonálnak nem látják és a tükréből be nem mutatkoznak önmaguknak.

Kötelezővé kellene tenni az aszpírinnépélemezést, vagyis minden jelentkezőt oly jól tartani

MOLOTOV

Irta: CSISZÁR BÉLA

A francia lapok moszkvai tudósítói azt írják, hogy a moszkvai külügyi népbiztos-cserét heves és időnként igen szenvedélyes harcok előzték meg a színpalak mögött. Litvinov távozása már egy idő óta befejezett tény volt, noha még nem egészen azóta, amióta Európában az angol sajtó híradásai nyomán tudni vélték. Sztalin mindenesetre akkor határozta el magát végkép a begyepesedett külügyi népbiztos menesztésére, amikor a cseh válság s annak nyomán a müncheni megegyezés létrejött. Litvinovnak szemére vetették, hogy nem látta meg jól előre az események alakulását és ezért került a fekete listára. De a négy nagyhatalom-barátkozás túlságosan jól sikerült, úgy hogy a Szovjet-külpolitika egészen pánikhangulatba került. Litvinov bukása így elodázódott, de csak ideiglenesen. Az események közben kedvező fordulatot vettek, Csehország bekebelezése összehozta Angliát és Franciaországot s megindult a szövetekezési manőver Szovjetország megnyerésére. Litvinovnak újabb hibát vetett szemére a szovjet-diktátor, Sztalin, azt, hogy túl mohón akart szövetségre lépni a nyugati hatalmakkal, noha elérkezett a kitűnő alkalom arra, hogy a Szovjet annyi kedvezményt és engedményt érjen el, mint aminőt még soha. Litvinov most végre megadta mohóságának az árát: távoznia kellett. Általános meglepetésre Molotov lett utóda.

Molotov, mint ismeretes, a szovjetunió központi végrehajtóbizottságának — azaz: a szovjetkormányának — az elnöke. Persze ez a tisztség csak bene officium, mert a tulajdonképeni vezető Sztalin, aki viszont a párt főtitkára kevésbé díszes címére hallgat. Molotovról eddig keveset tudtak a szovjetunió kívülről, mert eléggé a háttérben maradt. Csak néha mondott az utóbbi években beszédet, legutóbbára emlékezetes beszéde volt az, amelyben a Szovjet nagyarányú tengerészeti fegyverkezését jelentette be.

Inkább Potemkint vagy Szurics párizsi, esetleg Majszki londoni szovjetnagykövetet tippelték Litvinov utódának, mert hiszen Molotov eddig külpolitikai téren nem dolgozott s nyelvtudása is igen szegényes. De Sztalin így döntött s Molotov neki-látott a szovjetkülpolitika irányításának. Ki hát ez a Molotov? Negyvenkilenc éves régi bolsevik Molotov. A neve tulajdonképpen álnév, polgári neve Skrjabin Maxim. Felvett neve kalapácsot jelent. A Sztalin-hívek régi gárdájában kimagasló szerepet tölt be. Évek óta jobbkeze és bizalmasa a vörös diktátornak. Hiányzik belőle mindennemű kezdeményező képesség, diplomáciai ügyesség, legfeljebb nagy munkaereje s munkakedve tette méltóvá új tiszte betöltésére.

Egyszóval a régi gárdához tartozik. Andrejevvel együtt az elsők voltak, akik 1920-ban Sztalin révén bekerültek a kommunista párt központi végrehajtóbizottságába. Sztalin és Kalinin mellett ők a legöregebb tagjai ma a kommunista párt ügynevezett Polihürőjének, azaz a legfőbb végrehajtóbizottságnak. Hosszú politikai pályát futott be, de ezen a pályán csak szelid emelkedések voltak, sohasem feltűnő ugrások. Tíz éven át nem volt egyéb, mint közönséges párttisztviselő, aki egyszer Moszkvában, másszor Leningrádban, majd megint a szovjetfővárosban teljesített szolgálatot. Amikor Bucharin, a kommunista párt teoretikusának csilaga hanyatlani kezdett, Molotové mindjohban felkelt. Sztalin vele töltötte be a Komintern főtitkári állását, amelyet odáig Bucharin irányított. Mikor

szesztillokkal, hogy a bacillusok rémülten ugrádoznak ki az illetőből, de az új egyén, ahová költözne, már akokr ugyancsak bökögesse a levegőt vidor mutatójával, a forralt bor mian és így tovább úgy, hogy pokol legyen a kis baci élete, vonuljon vissza, essen kétségbe és foglalkozzék az ön-nátha komor gondolatával...

A leszerelési konferenciának legelőször tehát

Dimitrov feltűnt Mokszyában és mindjohban s szovjetdiktátor kegyeibe férközött, Molotov a népbiztosok tanácsának elnöke lett, hogy a sikeres munkáiért megfelelő helyet szerezhessenek Dimitrovnak.

Ragyogó szellemi képességekkel sohasem rendelkezett. Leninnek is eléggé lesújtó véleménye volt szellemi képességeiről. De különösen Trockij volt az, aki véres iróniával emlékezett meg mindig róla. Állítólag azt mondta volna, hogy Molotov középserűsége egyszerűen az idegeire megy. Később, mikor Trockij és Sztalin között a harc mind ádázabbá vált, s ebben a harcban Molotov természetesen Sztalin pártjára állott, Trockij minden eszközt felhasznált, hogy Molotovot eltgeye az útból. Végül is azonban Trockijnak kellett száműzetésbe mennie s Molotov csillaga mind feljebb ívelt. A központi végrehajtóbizottság élére kerülve Molotov még erősebb híve lett Sztalinnak s nem mulasztott el egy alkalmat sem, hogy főnöke számára hasznossá és nélkülözhetetlenné tegye magát. Nagy munkakedve és képessége kedves volt mindig Sztalinnak, aki sohasem szerette, ha emberei különösképen kiválnak szellemi képességeikkel.

Mint említettük, az oroszok kívül más nyelvet nem beszél s még sohasem volt a szovjethatárokon kívül. A vívór Litvinovval ellentétben igen egyszerűen él és különösebb kedvteléseit nincsenek. Nála még a GPU detektívjei se tudnak még egy sötét foltot se felfedezni, már természetesen bolsevik szempontból sötét foltot. Mert az ő lelkét is terheli egy-két betörés és lopás a bolsevik párt „hőskorából”, azonkívül néhány feljelentés megbízhatatlan szovjetfunkcionáriusok ellen, akiket azután rendre kivégeztek. De sohasem ütött pártot Sztalin és rendszere ellen, még a gyanú árnyéka se férközhetett hozzá: ellenkezőleg ő volt a szovjetdiktátor leghűségesebb árnyéka mindig s valószínűleg ezért is esett rá Sztalin választása. Köztudomású róla még az is, hogy a cári uralom alatt több ízben ült börtönben s kétszer küldték hosszabb-rövidebb ideig tartó száműzetésbe. Mindenesetre érdekes, hogy a zsidó Litvinov után most orosz fejű ember került a szovjetkülpolitika élére. Est a tény nem is fogadták valamilyen nagy lelkesedéssel nemzetközi zsidó körökben s a világ szociáldemokráciáinál.

Molotov, mint külügyi népbiztos, mindenesetre a jövő rejtélye. Elveiről, nézeteiről keveset tudnak, de abból, hogy Sztalin jobbkeze és politikájának vak végrehajtója, arra lehet számítani, hogy a jövőben Sztalin akarata még erőteljesebben érvényesül a szovjetkülpolitikában. Tehát nem Molotov, hanem Sztalin a tulajdonképeni irányító. Litvinovnál éppen az volt elviselhetetlen a szovjetdiktátor számára, hogy az irányítás már kiesőszót kezéből és Litvinov csak általános tájékoztatásokat adott, de a részletekre vonatkozóan adós maradt vidvégig Sztalinnak.

Rusznják Gyula dr

A nő a modern társadalomban

Fűzve 72 Lei.

A szerző megbízható szociális érzékkel nyúlt ehhez a kérdéshez, hogy a továbbkutatásnak lökést adjon s az ugartörés nehéz munkáját elvégezze. Részletesen foglalkozik a történeti feminizmussal, majd az új feminizmus keretében tisztázza a női mai problémáit Rusznják Gyula a katolikus világnézet fényében ismerteti meg olvasóival a kérdés egész területét.

meg kell csillogtatnia ellentálló hatalmát és csak azután fölvenni a tárgyalást a bacillusparlamentekkel.

És ami fő, ennek a tárgyalásnak impozánsnak és fényesnek kell lennie; az elnök mindenképp óvakodjék, például attól, hogy mingyárt kezdetben egy óriást — tüsszentsen...

EMBEREK ÉS TÁJAK

Varsói képek

Varsó, június hó.

A lengyel főváros sok éven át nyögte az orosz igát, de most a szabad Varsó irányította a lengyel nemzetnek, de egyben befolyásos tényezője is az európai közvéleménynek. Lakossága megközelíti a kétfélmilliót. Nagy munka folyik a városban. A régi Varsó antik műemlékeivel, oroszos múltjával küzd az amerikai méretekben kibontakozó modern város fejlődése. Építik a lengyel erő és akarat városát. Már nem ritkaság Varsóban a 8—10 emeletes épület. Ilyen amerikai méretű a Hotel Akademicki és a vele egybeépült Dom Technikova is. Ez az épület négy utca torkolatánál áll, 7 emeletes és 1650 szobája van. Mindegyik szobában folyóvíz és egészséges berendezés. Ez a diákszálló egyedüli Európában.

Az utca képe élénk és mozgalmas. Az autók és a rendkívül olcsó villamos mellett, mely 20 Gr.-ért nagy távolságokra szállít, rengeteg droska (konflis) közlekedik a városban. A lovak szármán elhelyezett kis csengő az orosz időkre emlékeztet. A kocsisok számozva vannak, mely a hátukon egy kis bádorglapon van feltüntetve. Alkudni lehet velük, 1 zlotyért elviszik az embert a nagy-kiterjedésű város bármelyik részébe. Ezáltal igen népszerű közlekedési eszköz. Az állatokat nagyon megbecsülik, kenyérkeresőjüknek tartják, ha azonban mégis akad, aki kínozza őket, a hatóság súlyos büntetése nem marad el.

Rengeteg az egyenruha, katonák, postások, vasutasok, villamos és egyéb városi alkalmazottak, a Visztula hajósai is új színként vegyül a városba a haditengerészek egyenruhája. Egy-egy Gdyniából, a lengyelek büszke tengeri kikötőjéből hazatérő szabadságot tengerész megjelenése élénk meglepedéssel tölti el a lengyel főváros lakóit. A hősi emlékműnél állandó fegyveres katonai őrség ad díszet az ismeretlen katonának és az örökéző lohogó fátylak emlékeztetnek a lengyel dicső múltára. A városparancsnokság épülete előtt kézben tartott fegyverrel áll az őr. Szemben vele Varsó legelőkelőbb szállodája a Hotel Europejski. Az utcák kövezete igen rossz, egy-két forgalmasabb útvonalat kivéve még mindenhol a régi Varsó rosszul burkolt utcáit találjuk. De javítanak, kicsérélik a kövezetet, néhány esztendő és nyoma sem lesz a rosszul kövezett utcáknak. A város szépségét nagyban emelik a lengyelek nagyjairól állított szobrok. Pomiatovszki, Mickiewicz, Kopernikus, Chopin, Paderewski hirdetik a lengyelek nagyjait és meg kell említenünk a most készülő Pilsudski marsall monumentális emléket. Az ismeretlen katona előtt terül el a hatalmas Pilsudski-tér, melynek egyik részén a külügyminisztérium, a Hotel Europejski és néhány hatalmas épület sorakozik. A térség maga teljesen üres, virágok és fák nélkül. Ennek az a magyarázata, hogy valamikor katonai gyakorlóter volt és a nagy marsall nem egyszer vonult el itt katonái és légionistái előtt. Kegyelethől hagyták változatlanul a teret. A rendőr szép egyenruhával és leeresztett rohamszíjjal az állon teljesít szolgálatot, mely egyébként a szolgálat jele. Ezt az ismeretést a vasutasoknál is megtaláljuk. Nemrégiben készült el Varsó hatalmas nagy pályaudvara, hol a forgalmat az átmenő vonatok számára a föld alatt bonyolították le. Ez a hatalmas pályaudvar azonban, amely a modern építészet egyik remekműve volt, az elmúlt napokban — mint ismeretes — porig égett. Koldusokkal itt is találkozunk a járókelő. De különösen sok a zenélő koldus, kik kicsiny zenekarokat szerveznek és a házak előtt énekelnek, zenélnek és ezúton szedik össze az alalmaznát.

Kávéház alig van, a vendéglőkben az étkezés — kivéve egy-két nemzeti ebédet — teljesen európai rendszerű. Az ebéd délután 4—5 óra között van. Mindenhol vajjal főznek, mert az ország tejgazdasága kiváló és így a tej, vaj jó és nem drága. Gyakori a cékla (barst) főzelék és leves s a burgonyakása. Különben is a burgonyatermés előnyös voltánál fogva igen olcsó és számtalan elkészítési módját ismerjük. Az adagok nagyok, mert a lengyeleknek jó étvágyuk van. Víz nem isznak, hanem étkezés után forró teát (herbata). Mindenhol papírszalvétát tesznek az asztalra. Az ivóvizet a Visztula szolgáltatja megfelelő átdolgo-

zás után. Így is úgyszólván ihatatlan, mert meleg és a varsóiak szerint a fogaknak is árt. Ezért igen nagy keletje van a szódavíznek (voda sowoda). Az újságárusok a „Ruch“ újságterjesztő sapkáját hordják, feltűnik, hogy a sok világlap mellett számtalan héber nyomású újságot is árulnak. Ez a zsidó lakosság nagy számával magyarázható. A házsámok mind kivétel nélkül ki vannak világítva, a lépcsőházakban az emeletek nincsenek feltüntetve, hanem a lakások sorszámozva vannak. Kapuzárás 11 órakor van. Középületei nagyon szét vannak szórva, igen sok miniszteriális osztály magánházakban van elhelyezve. Az új tervek szerint már központosítják külön épületekben, az első ilyen hatalmas építkezés a közlekedésügyi minisztérium amerikai méretű palotája volt. A varsói gettó a város egyik legforgalmasabb része. Temérdek üzlet és áru, az utcán ácsorgó lengyel zsidók tömegei, zür-zavar, zsivaj; német, lengyel és héber hangok keveréke jellemzi ezt a meglehetősen szennyes városrészt. A Strarego-Miasta a régi város főtere, hol még látható a kivégzési négyszög, ahol a guillotine állott. Az itt épült házak egy-két vagy három ablakosak, aszerint, hogy herceg, gróf vagy nemes lakta annak idején. A házak homlokzatán Szűz Máriás kép. Itt van a Fuggerek háza is, hol most borozó van, ahol az 1600-as évektől is találhatók magyar borok. 200 zlotyért már lehet belőlük fogyasztani. A tulajdonos szerint akad is rá vevő.

Ez a mai Varsó. A hatalmas Lengyelország fővárosa. A sokat szenvedett, az oroszok által fejlődésében megakadályozott közismerten piszkos város, a lengyel szorgalom eredményeképpen átalakult, világvárossá lett, hatalmas arányokban fejlődött a megszépült és megtisztult lengyel főváros.

* Ha influenzája van, gondoskodjék arról is, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József“ keserűviz használata által gyakran és alaposan kitérítessék. Kérdezze meg orvosát.

Guglielmo Ferrero olasz történetíró támadása Napoleon ellen

Párizsból jelenik: Guglielmo Ferrero, a Franciaországban élő világhírű olasz történetíró legújabb munkája, amely „Bonaparte Olaszországban“ címmel most hagyta el a sajtót, nagy feltűnést keltett s egyben felzúdulást idézett elő a francia történészek soraiban. Ferrero könyve új beállításban ismerteti Napoleon 1796—97-es északolaszországi diadalmas hadjáratát s megnyitja a nagy hadvezér dicsőségét. Ferrero szembe helyezkedik azzal az eddigéig általánosan elfogadott felfogással, amely szerint az északolaszországi hadjárat ragyogó sikerei s az azt követő békekötés eredményei Bonaparte katonai és politikai lángelméjének tudható be. Ferrero mindenekelőtt kimutatja, hogy 1797-ben, amikor Ausztria jegyverszmenetért, voltaképpen egyik fél sem volt győző, vagy legyőzött. Bonaparte a valóságban csak néhány jelentéktelen győzelmet aratott, de a dicsőség ezért sem őt magát illeti. A hadjárat egész tervét a legkisebb részletekig a párizsi direktórium dolgozta ki s Bonaparte mindenben szigorúan követte ezt a haditervet. Egyéni kezdeményezésről a katonai lángelme megvillandásairól szó sem volt s az északolaszországi hadjárat igazi győztesei Barras és társai voltak. A francia történetírók „elképesztőnek“ minősítik Ferrero állításait. Louis Madelin, az akadémia halhatatlanja, szemérem veti Ferreronak, hogy felkészültség nélkül írta meg munkáját, nem hatolt be kellőképpen a korba s könyve egy nagy történetíró sajnálatos eltévelyedése.

Erdélyi hegyek közt...

Az örök ifjuság receptje

— Öt indiszkret intervju —

Párizs, június hó.

Az 1860-tól 1930-ig terjedő hét évtized folyamán a 60 esztendőn felüli franciák száma Franciaország összlakosságához arányitva teljes 50 százalékkal emelkedett! Az egyre gyéribb népességű Franciaország valóban az aggasztások országává ma. Hozzátehetjük, hogy az erőteljes és munkaképes aggoké. Különös játéka ez a francia demográfiának: a gyermekek sorra elhalnak (Franciaországban évente negyvenezer csecsemőt temetnek!) miközben az aggasztások, mint ha valamennyien a halhatatlanság felé törekednének. A francia közélet telistele van virgane öregurakkal és változatlan sex-appealú aggnőkkel.

Kinek jutna eszébe azon töprengeni, hogy Monsieur X. vagy Y. hány éves lett az idén? Csak váratlan gyógyszeres alkalmával, virággal borított koporsók előtt éreztem olykor valami csendes guttúsfélt, hogy: „Ez a bűbajos Yvonne, aki a tavalyi parforce-vadászatban még sién járt a lovacsapatnak és annyit udvaroltatott magának a mult télen — 1874-ben született!” Anyi tény, hogy a hosszantartó fiatalság titkát, ha valaha, akkor Párizsban lelték meg az emberek.

Az ember vagy hírlapíró, vagy nem az! Addig furta az oldalamat a párizsi Fönix és Ninnon de Lenclosok csodája, míg merészen belevágtam a leghálatlanabb, a legindiszkretőbb riportba: nekieredtem, hogy korigra emlékeztessem azokat, akikről a halál és az öregedés (főleg az utóbbi) láthatólag megfeledkezett...

Az örök Céliméne élettitka

Vegyük elsőnek (mert világos, hogy Mistinguett nagymamát, aki reálának alkalmazva érdemrendként hordja keblére tűzbe matuzsálemi korát, bölcsen kihagytam a sorból) „a nemzet hattyuját”: Cécile Sorelt, aki (ifjumenyecske) csak néhány éve ment feleségül a borissza Ségur grófhoz, így tűzbe halhatatlan nevéhez egy másik történelmi nevet, melyről a párizsiak már régen utat, sőt telefonközpontot neveztek el. Vajon melyikük tisztelte meg friggyl a másikat? Melyik név a nagyobb? A hadverő marsallok utódjé, vagy az „egyetlen Céliméne”, aki Mollière dicsőségét, Sarah Bernhard örökét diadalmonetben vitte végig minden földrészeket? Mikor sok-sok éve, kezdő diakként az ifju Ady Endre kortársaként először indultam a Szajnapart felé, gondos bácsik felírták a noteszembe, hogy el ne feledd megmenni a Louvrebán a Giocandát, az Invalidesben Napoleon kriptáját és a Comédie Françaiseban Cécile Sorelt, mint Céliménet. Nekem akkor új volt még minden: A Szajna, a metró, az Eiffeltorony és (legfőképpen!) a nők, akik pedig már akkor is, az 1839-es divat csodás előrelátásában halcsontfűzőt, lengő alsószoknyát és vuklifrurát hordtak, mint manapság. De neki, a nagy Céliménének, már akkor otthonos volt Franciaország első szinpada. E hetekben egy öreg magyar nagyur társaságában néztem újból, s az öregur felvonásokban elzárkózottan sugta a fülembbe: „A milleniumkor látam legutóbb, öcsém. Az Eiffeltorony megváltotta azóta, de Céliméne nem változott!” Mikor Kairóban vendégszereltem pár éve, itthon maradt pályatársnő: azt a tréfát költötték róla, hogy elment Gizehbe, megállt a Cheops pirámisa előtt s az ő kőbálványt megszólitotta a Céliméne csodálatosan zengő francia nyelven: „Felelj nekem Sphynx!”, mire a Sphynx azt válaszolta neki: „Igen mama!”

A második felvonás után, a zugó tapsorkán közepette elhagytam helyemet és feltalaktam az öltözője felé. Két gyönyörű terem ott az övé: mindkettő zsutolva volt a hasonlíthatatlan művészeti tisztelőkkel. Valakinek éppen az öltözőjét magyarázta, amelyet Sarah Bernhardtól vett át valaha. „Minden úgy maradt itt, mint a nagy Sarah idején. Az egész házat átalakították két év előtt. Mindent felforgattak és modernizáltak. Ehhez a két szobához azonban nem engedtem hozzányulni. Lássák, most is ott van a régi márvány fürdőkádja, elrejtve a faltáblázat mögött. És ez a sok-sok tükör is. Sarah Bernhard szerette tükörrel venni körül magát...”

Mindenki előre iparkodott, mindenki egyszerű beszélt; a nemzet hattyuját tizen faggatták és ő tíz embernek válaszolt egyszerre bájosan, mosolyogva, fiatalon. Hogy merjem, hogy tudjam ebben a tömegben megkérdezni, hogy „művész, milyen örökséggel maradt kegyed mindmáig fiatal?” Egy kitépett papírlapra firkantottam a szörnyen illetlen kérdést s úgy csuszattam hozzá a titkárnő kezén keresztül.

Céliméne, mikor elolvasta a ceruzával írott sort, csilingelő kacagásra fakadt:

— Hadd lássam azt az alakot, aki ilyen merész kérdést tesz!

Es átható pillantást vetett felém, minőt Mosesz és Pasiphae leánya vet a harmadik felvonás

megrázó jelenetében. Aztán így szólt:

— A rejtély megoldása, tisztelt uram, egyszerűen az, hogy én nem éltem, csak dolgoztam. Mindig annyi idős vagyok, amennyinek a szerző kívánja. Öreg asszony vagyok, mihelyt nem dolgozom. Az orvosaim többször megpróbáltak már pihenőre, gyógyfürdőbe küldeni. Ha elmentem: öszzeroppantam az első héten, mert nem tudtam, mit kezdeni magammal. A hivatásom a panacea. Nem használok más fiatalítót. Higye el nekem: mindenki addig fiatal, amíg dolgozik...

Farman, a mértékletes

A régi, jó Montmartre-on, a „Döglött denevérhez” címzett csapszékben játszottuk esténként agybutitónak azt a szellemes társasjátékot, hogy találomra felvetett betűre kell sorban mindenkinek hirtelen egy nagy-embernek evvel a betűvel kezdődő nevét rávágni: aki nem győzi választással, az egész „rondé”-ot tartozik fizetni. Ha sok a megakadás, sokat iszunk... Így emlékszem: az U-betűnél egyikünk kinyilvánította azt, hogy „Underwood”.

— Mi az? — üvöltöttünk fel — Underwood az nem ember, hanem írógép!

— Most igen, — felelte rá nyugodtan az underwood-mondó. Én arra gondolok, mikor még ember volt és nem gép. Underwood (Unterhoiz németül) kétségtelenül emberi név. Annak a neve, aki feltalálta vagy elsőnek gyártotta az Underwood-masint.

A békessége kedvéért elhittük neki. Hanem mikor utána az Y betűt vetettük fel bosszúból, mert az a legnehezebbek egyike és elmondtuk már sorra Ypsilantit, Yamamurat, Yamagatát, Youngot, sőt Yves chartreai érseket is, barátunk a Philadelphia Public Ledgertől, akire már egy ipszilonos sem maradt, nagy nyugalommal azt mondta, hogy „Yost!” És nyomban hozzátette, az underwoodos kollégára pisantva: „Mikor még ember volt, úgy gondolom!”

... Így kérdelem most én is: — „Mi az, hogy Farman? Egy repülőgép. Ismerjük mindnyájan kitűnően a jelzést, a francia gépek aljára festett roppant fekete F betűt... De mikor még ember volt? Henri Farman, repülőgépár, Billancourtban, Párizs kapuinál.

— Irja fel a kérdését a névjegyére — mondja a titkár. — De nem kezdekem, hogy választ kap rá. A főnök ur roppantul el van foglalva. Reggeltől-estig dolgozik. Nincs érkezése allótriákra.

Aztán mégis fogad Henri Farman, aki tényleg élő ember még, sőt nagyon fiatalos.

— Van tolltollja? — kérdi bevezetés nélkül.

— Jó. Akkor írja, ahogy mondom. Siessen, mert várnak. Nincs időm...

— A fiatalágomat a tevékenységem tartja

Egy halhatatlan ujságíró és egy örökifjú akadémikus

Henry Bordeaux, viághírű regényíró, hajdan volt tengerészti, a Francia Akadémia tagja, 1870-ben született. Szimpatikus fiatalember. — Még távol vagyok az öregedéstől — mondja. — Nemcsak fiatalos vagyok, hanem valóban fiatal is. Szeretem az életet, a munkát, a sportot, az embereket és az egész világot. Minden érdekkel. Amíg ezt érzem, addig feltétlenül fiatal vagyok.

Henri Desgranges kollégánk, az „Autó” című párizsi hetlap szerkesztője, alapítója és tulajdonosa, a világhíres „Tour de France” kerékpárversenyek megteremtője, 1864-ben született. Nincs az a südő riportert, aki nála friesebben és szorgalmasabban dolgozik.

— A maradandó fiatalágom titka a sport és a mértékletesség, — mondja kedvesen. — Minden reggel tornázom és minden héten 12 kilométert futok. Kisfiakorom óta sportolok állandóan. Ötvenéves koromban még 150 kilométeres távgyaloglásokon vettem részt. Ötven multam éppen, mikor kitért a világháború. Azonnal jelentkeztem

Remélem ismét egészséges leszek...

Zobay Kristóf, Cenei (jud. Temes-Torontál) a következő rendkívül érdekes tartalmú levelet küldi nekünk:

... értesítem önöket, hogy az első üveg GASTRO D. használata után évek sora óta kínzó gyomorgörceim el-elmaradoznak, szíveskedjenek azonnal utánvétellel címemre még három üveg Gastro D-t küldeni, remélem, hogy a kúra után ismét egészséges leszek. Községünkben nagyon sokan gyógyultak meg és áldják Önöket kitűnő gyógyszerükért és még nagyon sokan vannak, akik még rendelni fognak, mert aki csak használja, az már rokonai, ismerősei között továbbítja. Én is kérem ezuttal, hogy alábbi ismerősöm címére: Schuld József, Carei ugyancsak három üveggel küldeni szíveskedjenek...

Hasonló hála- és köszönőlevelek tömegesen bizonyítják, hogy a GASTRO D. gyógyszer ma már a gyomorbeteglek közkinésévé vált. Orvosok is ajánlják.

GASTRO D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

fenn. A gyári és irodai munkám után üdülésnek sokat sportolok. Naponta svéd tornát csinállok este és reggel. Minden 14 naphan elmegyek a stadionba — futni. Autón járok és mindig magam vezetem a kocsimat. Repülőgépen utazom és mindig magam vezetem a repülőgépet. Nyáron sokat uszom. Ami kevés szabad időm akad, az a sport. Valaha kitűnő versenyző voltam. A crawlban ma is kiállok bármelyik championnal és nem fogok szégyent vallani. A jó uszáshoz három dolog kell: gyorsaság, erő és tudás. Ma már egyikkel sem dicsekedhetem, sajnos. De gyakorlat, beosztó technika és éles megfigyelőképesség sokat segíthet. A fontos, hogy semmit sem szabad tulzába vinni. Fiatalkoromban világrekordokat értem el az uszáshoz. De mindig hosszú tréning után neveztem be a versenyekre és soha nem próbálkoztam olyan erőszakkal, mely túlhaladta volna a mindenkori tréning-állomat...

— Hogy mit eszem? Mindent! Gyermekkorom óta pontosan déli félegy órakor ebédelek és pontban este 8 órakor vacsorázom. Ebéd és vacsora között semmit sem eszem. Nem teázom délután, mint az angolok és nem villásreggelizem, mint a németek teszik. Nem vagyok se vegetariánus, se antialkoholista, se nemdohányzó. De mindent mértékkel teszek, mióta élek. Jó egészségben vagyok és kitűnően érzem magamat.

— Hogy mikor szándéksom nyugalomba vonulni? A halálom napján.

önkéntesnek és frontarcos voltam szakadatlanul négy esztendőn keresztül. Tízeti rangot kaptam és a becsületrend lovagkeresztjét az ellenesség előtt tanúsított magartatásomért. A frontól azonnal visszatértem a redakciómba és nem pihentem soha egy napig. A kerékpárportot 1888-ban kezdtem el. A friesebbem javát és a vagyonom legnagyobb részét a kerékpárnak köszönhetem. Én alapítottam és rendeztem a Bordeaux—Párizs, a Lyon—Marseille, a Toulouse—Nantes-versenyeket és végül a „Tour de France”-ot. Mértékkel de rendszeresen üzött sport (bármely sport!) a hosszú élet és tartós fiatalág titka. Irja meg!

Az ifjonmaradt Voronoff

Serge Voronoff, a világhírű mirigyátültető és emberfiatalító (vele kellett volna a sort kezdenem!) az experimentál-sebészeti klinika igazgatója a „Collège de France”-on, 1866-ban született.

— Az ember természetes életkora — magyarázza nekem — 120—140 év kellene hogy legyen. Ezt a kort az ember a testét alkotó sejtek egymás közötti harca folytán nem éri el. A tudomány mai állása szerint ezen a sajnálatos tényen nem változathatunk. A szervezetünkben tényező ellenségeinket nem irthatjuk ki, mert rájuk is szükségünk van. Minden, amit tehetünk, hogy igyekezzünk korlátozni ez ártó sejtek szaporodási hajlamát. Kutatásaimban az életenergiák fejlődését igyekeztem megvilágítani. Mirigyátültetést végeztem az utóbbi évtizedben egész sereg nagynevű művészen, írókon, egyetemi tanárokon és sok kollégámon. Az elért eredmény reményemet messze túlhaladta. Sikertől öket ellentárlóbbakká, munka- és életképesebbé tennem és meggyőződésem, hogy az életük tartalmát is meghosszabbítottam.

De hogy ő maga mi módon tartotta meg hámulatos fiatalágát, azt nem árulta el! B. K.

A világhírű
„TRIUMPH-WERKE A. G. NÜRNBERG”
 írógép és könyvelőgép
 osztályának Erdély-bánati vezérképviselete és lerakata
Agentura Schneider, Oradea
 Promenada Eminescu 6, I. em. telefon 14-20
 megkezdte az irodai és portable írógépek nagyban eladását.
 Nagyváradi képviselet:
METEOR könyv-és papírkereskedés
 Bulevardul Regele Ferdinand 7.

Asszonyok dolga

Magyar konyha

A magyar konyha ingyenc falatait még külföldön is szeretik, sőt drága pénzzel fizetik meg. Kevesen gondolnak azonban a magyar háziasszonyok közül arra, hogy az asztalra kerülő ételek magyaros jellegét a tálalással is kihangsúlyozzák. Pedig, ha egyszer kipróbálják, milyen hatást ér el a vendégsereg körében egy eredeti módon szervírozott fatányéros, örök ellenségeivé válnak a végeláthatatlan sorú, francia konyharemekkel telezsűfolt, túladagolt menünek.

Az egyszerű, magyar „parasztvacsoránál” azonban egyetlen fogással kell a háziasszonynak elkápráztatnia a vendégeket. Ezért kétszeresen kell ügyelni az étel finomsága mellett — a tálalásra. Ujabbán mindinkább tért hódít a magyar vacsora, amely a következő, soknak és drágának nem mondható fogásokból áll: fatányéros, bukta és bor.

A fatányéros elkészítési módját itt közöljük: Sertéskarajt olyan vékonyra szeletelünk, hogy egy kilóból 17 szelet jöjjön ki. Máznélküli palacsintasütőt, nagyobb mennyiségnél máznélküli tepsi kizsírozás nélkül a tűzhelyen forróra melegítünk, beletesszük az előzőleg besózott és még nyersen megborsozott hússzeleteket. Ha az egyik oldal megsült, megfordítjuk a szeleteket és tovább sütjük. Nagy fatányér közepére burgonyapüréből gúlát formálunk és a hússzeleteket sűrűn rárakjuk. Közben hosszú, előre bevagosott szalonnaszeletet sütünk ki s amint kőralakúra összegömbölyödött, ráhelyezzük a tál tetejére, mégpedig úgy, hogy kakastaréjszerűen, függőleges köralakban díszítse a húst. Ne sajnáljunk a megrakott fatányértől egy néhány leírt beszerezhető budlibicskát sem, amelyet szűrjük bele a legfelső szelet húsbá. A tányér szélére télen káposztacikát, nyáron zöldpaprikát vagy piros-fehérre festett burgonyapürékupacokat tegyünk körítésnek. Kis, fonott gyékényszakajtóban kenyeret, vagy foszlós magyar kalácsot adunk hozzá.

A bukta, mint tudjuk, egyszerű kelt tésztából készül, az egyes darabok közepébe kis lekvárt teszünk.

A parasztvacsora harmadik kellékét a jó bort pedig mindenki tudja, hol lehet beszerezni.

Most még néhány olcsó, könnyen elkészíthető receptet közlünk:

Foszlós magyar kalács. Fél csésze langyos tejbe teszünk egy csipet sót, csipet cukrot, télen 2 dkg, nyáron 1 dkg élesztőt és lefedve állni hagyjuk, amíg az élesztő a csésze tetejéig feljön. Ekkor kis meleg tejet teszünk hozzá — csak egy-két kanálnyit —, ezzel egy lágy kovászt verünk belőle liszttel s letakarva kelní hagyjuk, amíg a kovász kezd összeesni. Most fél kg liszttel — 1 kávéskanál cukrot és fél kávéskanál sót adva hozzá — összevegyítjük a kovászt és annyi langyos tejet teszünk hozzá, hogy könnyen dagasztható, közepes puhaságú legyen. Jól kidagasztjuk, később 4 evőkanál olvasztott, langyos zsírt is beledagasztunk, kissé meglisztezzük és kelní hagyjuk, jól betakarva. Összefonjuk és a tepsi benn megint legalább félórát kelní hagyjuk, tojással megkenjük és kisütjük. A tepsi közepére tegyük a kalácsot, ügyeljünk, hogy ne túl vastagra fonjuk és hogy ne száradjon ki. Ilyen módon nem édes, mazsolás kalácsot készítünk, hanem kenyér helyett használható foszlós magyar kalácsot.

Almáslepény. 50 dkg lisztnek mintegy negyed részét feldörzsöljük 25 dkg vajjal s ezt félre tesszük. A megmaradt lisztből 5 tojás sárga, egynek a fehérje, 1 kávéskanál cukor, késhegynyi só, megfelelő mennyiségű víz és 1 evőkanál tejbe áztatott élesztő hozzáadásával tésztát gyúrunk, rétestésztá keménységűre. Jól kidolgozva lisztes deszkán kinyújtjuk, a vaj egyharmadát közepébe téve hajtjuk, mint az íróstésztát. Ezt ismételljük, pihentetés nélkül. Negyedszer nyújtva kettévágjuk, sütőbe tesszük az egyik felét, meghintjük darált dióval, vékonyra szeletelt almával, kevés zsemlyemorzsával, tört fahéjjal, cukorral és mazsolával. Végül ráhelyezzük a másik tésztalapot és tojással megkenve pirosra sütjük.

Kapros túróslepény. 40 deka lisztet összedolgozunk 20 dkg vajjal, 20 dkg cukorral és 2 tojás sárgájával. Jó, ha a tésztába kevés rumot is teszünk. Kettévágjuk, elnyújtjuk, felét tepsibe tesz-

szük és megkenjük a következő túrókrémmel: negyed kiló túrot áttörünk, hozzáadunk három tojás-sárgáját, kis vajat, jócskán vagdalt zöld kaprot, kevés sót, tejfelt és vaniliás cukrot. Végül a három tojás habját is hozzákeverjük. Az egészet jó vastagon rákenjük a tésztára, a megmaradt tésztamenyiségből pedig rácsot fonunk rá, tojással megkenjük és sütjük.

Itt a nyár!

A fali kígyó

Irta: Szarka Géza

Azon az őszen mintha verés lett volna a házunkon. A pincékben feltört a víz, az Ozmán kutyánkat megmérgezték a betörők és sűldő nyúlaimat megfojtotta a menyétasszony. Szokatlan viharok tépázták didergő fáinkat és kis öcsém nyevenfokos lázzal nyöszörgött vaságyában...

Esténként titokzatos roppanások és sóhajtások hallatszottak át a spalettákon és mi félve bújtunk Trézi nénihez. Trézi néni félig bejáromé, félig dajka volt. Jóval idősebb volt édesanyámnál és egész nap úgy szortyogott és dorombolt körülöttnök, mint egy alázatos, de igen éber macska.

Most is dünyögött, mikor a baj kerülgette a házunkat.

— Mert éheznek a fali kígyó! — súgta úgy, hogy édesanyám és a beteg gyerek ne hallják.

Nagy szemeket meresztettünk rá. Fali kígyó? Hallottunk már erdei kurtakígyóról, hajósüllyesztő tengeri kígyóról, meg tollas sárkánykígyóról, de fali kígyóknak hírét sem hallottuk.

— Aztán merre van az a fali kígyó, Trézi néni? — kérdeztem száraz torokkal.

— Hol, te kis melák? A falban! Itt e!

Rábökött hüvelykujja kalácsával a falra. A bútörök kusza árnyakat rajzoltak a falra, különös, préda árnyakat a petróleum-lámpa fényében. A ránk zuhant esendben csak kis öcsém lázas lélekzését hallottuk a másik szobából.

— Osztan hogy van benne a falban, Trézi néni? — ámultam illetődötten.

— Azt ő tudja — ingatta a fejét az asszony és dorombolva tapogatta a falakat. — Valahol a rések között fekszik hosszában és figyel.

Összerezentünk és most valami pityegő fütyülést hallottunk, mint amilyen a tücsök csillagaltató zenéje nyári estéken.

— Hallottatok? — figyelte fel Trézi néni. — A fali kígyó. Az ő hangja volt.

Miközben a herbateás esészeket rendezgette s az éjjeli mécesest készítgette el, elmagyarázta, hogy nem minden házban van fali kígyó, — csak ott, ahol jó emberek laknak. Ameddig a falban van,

Lábizzadás

Az izzadságképződésben beálló zavarok már kellemetlenségükönél fogva is a kozmetika legfontosabb problémái közé tartoznak. E cikk keretében nem emlékezünk meg az izzadságképződés teljes hiányáról, amely a cukorbetegség, vagy egyes idegbetegségek következtében léphet fel, sem az egész testen fellépő túl erős izzadásról, mely gyakran a tüdőbetegségek kísérő jelensége, hanem csak a helyi jellegű, kellemetlen foku izzadásról óhajtunk hasznos tájékoztatást adni. Ez leggyakrabban, lábon, kézen, hónaljban jelentkezik; indító oka pedig éppoly sokoldalú, mint amennyire sok esetben kideríthetetlen.

A lábak mértéken felüli izzadása könnyen a felső bőrréteg petyhüdését és hámlását idézi elő, e bőr azután izzadmánnyal keveredve oszlanak indul és nemcsak a szenvedője, de környezete számára elviselhetetlenül átható szagot terjeszt.

Ezeken kívül gyakran fájdalmas repedések képződnek, különösen a lábujjak között, amelyek már magukban véve fertőzések és gyulladások kiinduló pontjai lehetnek.

A lábizzadás elkerülésének első követelménye a gondos lábhygiéna. A lábakat naponta kétszer langyos vízben meg kell mosni, alaposan megszáritani és gyengén bepuderezni. Harisnyát naponta kell váltani, cipőt pedig amilyen gyakran csak lehetséges, de mindig jól kiszellőztetve.

Ilyen módon sikerülhet könnyebb esetekben minden bajt megelőzni. Súlyosabb esetekben azonban, amelyek sokkal gyakoribbak is, erősebb eszközökhöz kell folyamodni. Régebben a lábórt maró anyagokkal szokták bedörzsölni vagy esetlenül. Ilyenszerű kezelésnek valóban van is pillanatnyi sikere: hátránya azonban abban rejlik, hogy az izzadás folyamatát teljesen megszünteti, miáltal a bőr feleszereződik és repedések keletkeznek úgy hogy rövidesen újabb fájdalmak és gyulladások lépnek fel, amelyek a további kezelést lehetetlenné teszik. A Hidro-Milkuderm az a készítmény, amely gyógyhatása mellett e hátrányokat kiküszöböli. E hófehér krém, amellyel a legcélszerűbb este és reggel a lábórt bedörzsölni, biológiai uton szabályozza az izzadság képződését és azt a rendes mértévé csökkenti. A krém az első 1—2 hét folyamán naponta használható, azután elegendő hetenként kétszeri és végül még nagyobb időközökbeni használata.

addig tűztől nem kell tartani. Földrengéskor is összetartja a házat. Csak akkor csinál bajt, ha éhezhetik.

— De hát mit adjunk neki, Trézi néni? — tört ki tanácstalanul.

— Mit, idős lölköm? Hát tejet, sok tejszékelt! Meg porcukrot. Ettől idesedik me ga kedve!

A cökmök-szoba egyik sarkában helyeztük el a lábat és én suttymban nap-mint-nap teleöntöttem tejjel. Egy skatulya-fedélre pedig porcukrot csempésztem. Rettegtem és szerettem az áldott, féltelmes fali kígyót, mely ott les valamelyik falrepedésen át, kagylószerű fülei vannak és a teste csillogó gyémánt, mint a hó a hidasunk tetején...

Egyik este meg akartam lenni a fali kígyót. Fogtam a roraté-lámpást és a cökmök-szoba felé loptam. De a nyitott tornácra lefűlelt és rám horkantott Trézi néni: a fali kígyó nem tűri, hogy kíváncsi szemek megléssék. Titokban, nyugodtan akarja elfogyasztani az ételt és az ő ánya egyszer azt mesélte, hogy Kincsedén kifolyt a szeme egy gyereknek, mert a fali kígyót megleste. A halandó ember örülnön, hogy a kígyó elfogadja a kosztot, oszt a többivel ne törődjék! Lám, ő mit nem adna, ha az ő viskójuknak volna fali kígyója! De hát elkerüli őket, mert nem szereti a szegény-szagot. Azért olyan nyomorult a kis Treszka, azért kehül mindig...

Trézi néni kiöklözött a szeméből egy kövér könnycseppet, én pedig örültem, hogy reggelre egy csepp tej sem maradt a lábában s egy szemese cukor sem a skatulyafedélben.

Mintha enyhült is volna a verés rajtunk. A pincevizet valahogy kiszivattyúzták, az Ozmán kutyá helyébe egy gyönyörű bernáthegyit kaptunk és friss, szűzi hó hullt a csúf decemberi világra. Csak az Ernőke láza nem akart csillapodni. Édesanyám kisírt szemekkel ápolta éjjel-nappal, imádkozott és fogadkozott, még nekünk, gyerekeknek is skapulárét akasztott a nyakunkba.

Trézi néni csak tekerte a fejét és kedvetlenül dorombolt. Ő tudta, mi az Isten látogatása. Az ura éjjeli ór volt gyárban és a negyedévi bére kifizetése után három napig szokta verni a kocsmáasztalát. A negyedik nap, mikor már krajcárja sem maradt, hazatértorgott s Trézi néni kezdte verni.

ISKOLÁINK

Felvételi vizsgák a marosvásárhelyi római katolikus gimnáziumba és tanítóképzőbe.

A kettős intézet igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy a gimnázium első osztályába a felvételi vizsgák folyó évi június 22-én délután 8 órakor kezdődnek. Díja 100 lei. Tárgya: román-, magyar nyelv és mennyiségtan, az elemi IV-ik osztályában tanult ismeretek alapján.

A tanítóképző ötödik osztályába felvételi vizsgák június 20-án délelőtt 8 órakor kezdődnek. Díja 200 lei. A vizsga részei: 1. orvosi vizsgálat annak megállapítására, hogy a jelölt alkalmas-e a tanítói pályára 2. Énekvizsga, különös tekintettel zenei hallásra. 3. A rajz és kézimunka képességét az abszolváló bizonyítvány idevonatkozó jegyei alapján állapítják meg. 4. Írásbeli vizsgát tesznek a román-, magyar nyelvből és mennyiségtanból. 5. Szóbeli vizsgát tesznek: a hittanból, román-, magyar nyelvből, történelem és földrajzból, valamint a mennyiségtanból.

Mindkét felvételi vizsgához szükséges okmányok:

1. születési bizonyítvány,
2. keresztlevél,
3. állampolgársági bizonyítvány,
4. újraoltási bizonyítvány,
5. iskolai bizonyítvány a negyedik elemi osztályból, melyet az állami tanfelügyelőség látta-mozott, a tanítóképzősök részére, ehelyett a gimnázium negyedik osztályáról szóló abszolváló bizonyítvány.

Jómagaviseletű és jeles előmenetelű tanulók a tanítóképzőben 7 (hét) ingyenes helyre beadhatják kérvényüket.

Bentlakásra jelentkezni lehet levélben is az internátus igazgatóságánál.

A gyulafehérvári római katolikus főgimnáziumban az I. osztályra szóló felvételi vizsgálat június hó 21-én reggel kezdődik. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság.

* A nagyváradai Szent Orsolya zárda 8 (nyolc) osztályú liceumába, mely nyilvánosság joggal bír és román tannyelvű, a felvételi vizsgálatok az I-6. osztályra június hó 22. és 23-án tartatnak. A szükséges iratokat június 21-éig kell beadni az igazgatósághoz.

Háromszor feladták már neki az utolsó kenetet, harmadszor akkor, mikor egy kocsmai verekedésből a kőtenyében vitte haza a belső részét...

Hát ilyen ember volt a Kokas Pesta! Ilyen házba aztán nem is kíváncsi volt a fali kígyó!

Hanem mikor a plébános úr is ellátogatott Ernőkéhez két minisztráns-gyerekekkel, akkor elvesztett a türelmem.

— Trézsi néni! — kiáltottam félig sírva, — minket megesal a fali kígyó! A mama folyton sír és Ernőke az angyalokhoz készül!

A vastag, fekete asszony az ajkába kapta a fejkendőjének sarkát és türelmetlenül cibálta vele.

— Talán nincs megelégedve a kosztal — susogta. — Egy kis tejfől is kéne neki!

Lekanalaztam hát a tejeskőcsögökről a színt és odatettem a fali kígyónak. Egy jó sarkolat szálamit is lekanyarítottam és a tejfőlő-szilke mellé tettem. Lehetetlen, hogy a kígyó ne szeretné, mikor én annyira szeretem! De elszántam magamat: meglesem, most már végkép meglesem, ha kifolyik is a szemem és megkérem, küsszon oda a falban az Ernőke ágyához és szívja hideg testébe a rossz meleget, meg azokat a kapkodó füttyöket, amelyek Ernőke száján kitérnek.

Sűrű decemberi este volt. A levegőben már angyalszárnyak suhantak és betlehemesek csengő szavát hordta az esti szél. Kezembe fogtam mostohaapám botpuskáját és hátraosontam a cökmök-szobába. Elrejtöttem a városi bunda mögé és onnan lestem a tejeslábás felé.

A szívem a torkomban dobogott. Görcsösen szorongattam a botpuskát, pedig nem volt nálam egyetlenegy töltény sem. Tisztán halottam a fali kígyó halk füttyertését és lélekzését. Ütemesen, hangosan, kissé hörögve vette a levegőt, amit nem is csodáltam, mert a falban bizony kevés lehet a levegő! Néha a nyelvél is esettintett, amit a szálami-szag ingerlő hatásának tulajdonítottam.

Hirtelen fényesség csapta meg a szememet.

— Kifolyik! Kifolyik! — éreztem és oly erősen csuktam be a szememet, hogy megfájdult. Most surlódó lépések hallatszottak és én lassan kinyitottam egyik szememet. Trézsi néni láttam belépni zajtalanul, lábujjhegyen. Már keszkenőjébe volt bugyolálva, útrakészen, hogy hazamenjen.

Szólni akartam neki, de valami ismeretlen

KERESZTREJTVEÉNY

22. (351.) szám.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40

Megjejtendő: Vizez. 9., 36. Füg. 12., 14.

Beküldési határidő: június 22.

Vizsintes sorok:

1 Erők összetételéből származik. 5 Ács igéje. 9 Körülvez. 11 A svéd korona századrésze. 13 Kurtá. 14 A Toldi irójának monogramja. 15 Időszak. 17 Női név. 18 Egy, idegen nyelven. 19 Főfelé tol. 21 Szolga. 22 Nyelvcsalád. 23 Vashuzal. 24 Mógém ellenléte. 26 Nem buta. 28 Helyhatározószó. 29 A figyelem felhívás eszköze. 31 Határozószó. 32 Kötőszó, ékezet. 33 Nem szögletes. 35 Latin kötőszó. 36 Nagy meseirónk neve. 38 Ilyen daru is van. 39 Férfinév.

Függőleges sorok:

1 Gárdonyi regényalakja. 2 Háziállat. 3 Német névelő. 4 Összeszorított kéz. 5 Zenei műszó. 6 Corneille drámája. 7 Sanctus rövidítése. 8 Férfinév. 10 Hajós teszt. 12 Róma alapítója. 14 Francia író (...-France). 16 Mész. 18 A gyermek gyermeke. 20 Lim ikerszava. 21 Ir. 24 Attila. 25 Tere ikerszava. 27 Nomádok lakása. 29 Férfinév. 30 Kastor és Pollux anyja. 33 Káposzta. 34 Mázol. 36 Igekötvő. 37 Nemrég elhunyt magyar író monogramja.

20. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vizez. 1. Bűn és bűnhődés. 15. Bosambo. 46 Ovidius. 53. Távolagsímerés. Füg. 1. Balassa Bálint. 10. Surányi Miklós. 19. Gulácsy. 21. Herczeg. 24. Berde.

Helyesen megfejtették: Derzsy Zoltán, Fodor Péter, Gárdos Oly, Vendler László, Bernád István, Ceató Sándor, Zakariás Miklósné, Lázár Béla, Gertheis Antal, Szász Sándor, Szabó Józsefné, Stéger Gyula Gellért.

Mivel a keresztrejtvény-rovat szerkesztője szabadságon van, a sorsolás eredményét csak visszatérte után közöljük.

VÁRADHEGYFOKI PREMONTREI PRÉPOSTSÁG

142-1939. szám Oradea, 1939. május 23.

Felvétel a romániai premontrei kanonok rendbe

A Szent István első vértanúról elnevezett Oradea-Váradhegyfoki-Premontrei Prépostság felvételt hirdet olyanok számára, akik 17-ik életévüket betöltötték és hivatást éreznek magukban a szerzetesi és lelképásztori életre, tudomány, vagy művészet alaposabb művelésére, amely a szerzetesi hivatással nem összeférhetetlen, sőt amely a szerzetesi hivatás zavartalan lelki életében alapot és támaszt nyer. A kérvényt az alábbi címre a következő okmányokkal felszerelve küldjék el:

1. Keresztlevél;
2. bérmálási bizonyítvány;
3. baccalaureatusi bizonyítvány;
4. román állampolgársági bizonyítvány;
5. bizonylat arról, hogy a premilitár kötelezettségnek eleget tett;
6. orvosi bizonyítvány;
7. erkölcsi bizonyítvány a hittanártól és a helybeli plébánosától;
8. szülői beleegyezés, amennyiben kiskorú annak a kijelentésével, hogy a szülők nem szorulnak rá a fiuk anyagi támogatására.

SZILAGYI M. DÓZSA

priorul regent al Prepozitureri Ordinului Premonstranz. — A Váradhegyfoki Premontrei Prépostság kormányzó perjele. Oradea, Strada Ciorogariu 12. szám.

Szolgáltatós gyógyszertárak Nagyváradon:

Vasárnap Nagyváradon a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot:
 Korona, Str. Ciorogariu No. 1. Telefon 13-76.
 Szent István, Str. General Holban.
 Aranyas, Piata Unirii No. 6. Telefon 25-74.
 Órangyal, Str. Alexandri.
 Oroszlán, Piata Mihai Viteazul 14. Telefon. 23-35.

Hétfőn a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot:

„Szent Antal” Bv. Reg. Ferdinand. Tel. 13-55.
 „Kígyó”, Piata Regina Maria. Tel. 29-63.
 „Csillag”, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.
 „Aranykereszt”, Piata Unirii (Zsigmondovits és Barla). Telefon 28-52.
 „Diana”, Str. Astra No. 19. Telefon 32-57.

LEGUJABB

VI. György angol király Washingtonból Newyorkba utazott

A királyi látogatásról készült filmfelvételeket a filmgyári munkások sztrájkja miatt nem lehet forgalomba hozni

Washingtonból jelentik: Pénteken este VI. György angol király és felesége vacsorát adott Roosevelt elnök tiszteletére. A vacsora után az angol király és kísérete a pályaúdvarra hajtatott és elutazott Newyork felé. Roosevelt elnök és felesége szintén elutazott a Hyde-Parkba, ahol mint bázisgárdák látják vendégül az angol királyi párt.

Newyork pályaudvarát s a város házait fellobozították és rendőrség állt sorfalat az utcákon, ahol az angol királyi pár gépkocsija elhaladt. A királyi pár látogatásról filmfelvételeket készítettek, de azokat egyelőre nem tudják előhívni, mert időközben az előhívó munkások sztrájkba léptek.

A cseh kormány ötvenezer korona jutalmat tűzött ki a kladnói gyilkosság kiderítésére

Még nem került meg a tettes. Súlyos politikai következmények lesznek a gyilkosság miatt

Prágából jelentik: Minden jel arra vall, hogy a kladnói gyilkosságnak súlyos politikai következményei lesznek. A német rendőrség eddigi nyomozásainak adatai szerint Kladnóban már hetek óta földalatti szervezkedés folyik a németek ellen. Bár a prágai cseh kormány ötvenezer korona jutalmat tűzött ki a gyilkosok kézrekerítésére, a német hatóságok még sincsenek teljes bizalommal a csehek iránt. Prágai politikai körök valószínű-

nek tartják, hogy a kladnói esetből kifolyólag a cseh protektorátus kormányát átszervezik, sőt az is lehetséges, hogy az egész cseh kormány benyújtsa lemondását. A német hatóságok a gyilkos kézrekerítésére adott határidőt 24 órával meghosszabbították. Kladnóban nagy izgalom uralkodik, mert ha az újabb határidőn belül sem kerülnek meg a gyilkosok, akkor még szigorúbb megtorló intézkedéseket léptetnek életbe.

Chamberlain benső barátja a szovjettel való szövetkezés ellen

Francia közreműködés a Szovjethoz küldendő angol javasiatban

Londonból jelentik: Sir Francois Lindsley volt tokiói angol nagykövet legutóbb az angol külügyi bizottság előtt aggodalmát fejezte ki a szovjettel való szövetkezés miatt. A tapasztalt angol diplomata egyike a szovjet legjobb ismerőinek és véleménye sokat számít Londonban. Sir Francis Lindsley kifejtette, hogy a szovjetszövetség nem jelent Angliának segítséget, hanem inkább veszedelemet.

A News Chronicle a volt tokiói nagykövet véleményének alapján ugyancsak aggodalommal ír. Azt írja a lap, hogy Chamberlain miniszterelnök husvéti szünidejét Sir Francis Lindsley birtokán töltötte és vele jóbarátságban van, tehát a volt tokiói nagykövet véleménye nagy valószínűség sze-

rint egyuttal Chamberlain véleménye is.

Párizsból jelentik: A francia külügyminisztériumban pénteken egész nap élénk tevékenység folyt. A tanácskozások William Strang angol külügyi szakértő moszkvai utazásával állanak kapcsolatban. Francia részről beható vizsgálat alá vették azokat a módosító javaslatokat, amelyeket az angol kormány szándékszik küldeni a szovjetnek. A francia kormány megjegyzéseit és indítványait szombaton sürgősen közli az angol kormánnyal. Valószínűnek tartják, hogy Strang két-három vagy-lagos javaslatot is terjeszt a szovjet-kormány elé.

Bonnet külügyminiszter pénteken ismét hosszasan tárgyalt Suries párizsi szovjet-nagykövettel.

Halifax békebeszédét hűvösen fogadják Berlinben

A német külügyminisztérium félhivatalos lapja kétségbevonja a beszéd őszinteségét

Berlinből jelentik: A német külügyminisztérium félhivatalos lapja, a Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz állásfoglalással fogadja Halifax angol külügyminiszter legutóbbi beszédével kapcsolatban. A lap kifejti, hogy Angliának a legutóbbi hetekben folytatott politikája a legkevésbé sem igazolja Halifax állítólagos békebeszédét.

— Az angol politika jól tenné, ha hihetőbb alibit keresne, — folytatja a lap — és érthetőbb magyarázatot adna a bekerítő politikának.

Most sem mulasztotta el az erőszak és a szőszegés vádját Németország címére irányítani. Az a kijelentése Halifaxnak, hogy a károsulak tegyenek engedményeket, a nemzetek leg-elemibb jogainak a sárbatiprása. Németország nagyon jól látja, hogy tárgyalások útján eddig egyetlen kérdést sem oldottak meg. Halifax beszéde nem kelti Németországban azt a meggyőződést, hogy az angol politika eszközei és módszerei megváltoztak volna és elismerik Németország jogait. Pedig ezzel szemben Német-

ország mindig elismerte az angol jogokat. Nem a szavak keltenek bizalmat, hanem a tettek. — Ezzel a kijelentéssel végződik a német lap cikke.

A francia baloldali és szélsőbaloldali lapok élesen támadják Halifax lordot

Párizsból jelentik: A francia sajtó megállapítja, hogy Halifax beszéde rendkívül hűvös fogadtatással találkozott Berlinben. Azt írják a lapok, hogy Berlin nem fogadta el Halifax olajágát. Párizsban azt hitték, hogy a beszédet a német sajtó és a német közvélemény sokkal melegebben fogja fogadni. A francia lapok burkolt célzásokat tesznek arra, hogy az angol külügyminisztert a szovjet-szövetség megkötésének nehézsége készítette a német-barát nyilatkozatra.

— Ha William Strang küldetése eredménytelenné végződik, akkor módunkban lesz más külpolitikai irányt követni, — írja az egyik lap.

A baloldali és szélsőbaloldali lapok élesen támadják Halifax külügyminisztert békebeszéde miatt és aggodalmukat nyilvánítják ki az angol kormány engedékeny magatartásáért.

Árcéhidetések

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó

lebontásból származó használt ajtó, ablak, téglá, cserép, fa, vízvezeték felszerelés, csatorna, jutányos áron kapható Nagyváradon, törvényszékekkel szembeni, volt Tisza-ház.

Magánház

Olasziban eladó. Ertekezni d. u. 2-4-ig. Tel. 22-98. Ügynököket díjazunk.

Két

darab teljesen modern jégszekrény eladó. — Frenzel, Nagyvárad, Str. Vlahuta No. 44.

Eladó

Belvárosban 1x3 szobás, előszoba, fürdőszoba, cselédszobás parkettás és 1x2 szobás, előszoba, fürdőszoba, parkettás, cselédszobás urilakásból a egy üzlethelyiségből álló modern, nagyon jól épített uriház 64.0000 lei évi jövedelemmel 590 ezer leiert. — Kétemeletes, centrumban fekvő nettó 8 százalékot jövedelmező bérház 4 üzlettel és 4 szép parkettás, fürdőszobás urilakással 1.180.000 leiert eladó. — Belvárosban fekvő cca 1200 m²-es nagy telek, 32 méteres utcafronttal négyzetméterenként 420 leies árban, felerészben is eladó. Kortsmáros László ingatlan irodája, Nagyváradon, Pasteur-utca 13. szám. — Telefon 20-85.

Lakás

szavanként 3 lei

Utcai

2 szobás szép lakás, július 1-re kiadó. Nagyvárad, Str. Tache Jonescu 58. szám.

Egyszobás,

konyhás, szuterines lakás villannyal és vízvezetékekkel azonnal kiadó. Nagyvárad, Strada Ciorogariu 49-a.

Egy

utcai szoba, konyha, apeiz kiadó. Nagyvárad Nicolae Zsiga-u. 50. sz.

Kétszobás

utcai lakás azonnalra kiadó. Vajna, Str. General Holban 22. szám.

Kiadó

június 15-re egy 1 szobás, konyhás és július 1-re egy 2 szobás konyhás, gangos lakás. — Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Fűszeres

anulónak 14 éves fiú felvétetik Joó Lajos kereskedésében. Nagyvárad, Körös-u. 24.

Különféle

szavanként 3 lei

Biztosan megszabadul

a sváb és ruszli bogartól, ha „Neotox” irtószert használ. Még ma próbálja ki. Kapnató Nagyváradon: Ajtay gyógyszerárban, Str. Vlahuta 46. szám.

Június végétől

Constanta — Nagyvárad közötti városok, fürdők és üdülő helyek piacait rendszeresen látogatom. Élelmiszer és gyümölcs szállítók kapcsolatait keresem. „Nyári szezon” jellegre a kiadoba

Akik

magánházat, bérházat, eladni, venni akarnak vagy bármilyen ingatlant, keresse fel Popovics irodát, Nagyvárad, Vlahuta-u. 6.

Allást keces

szavanként 1 lei

Házvezetőnőnek,

nevelőnőnek menne fiatal urinó. Ajánlatokat „Szerény” jellegre a kiadóhivatalba kér.